

RYNEK W CENTRUM KULTURY

Startujemy z IV edycją projektu RYNEK W CENTRUM KULTURY. 26 maja o godz. 20.00 na Rynku Górnym wystąpi JANUSZ RADEK z zespołem. Szczegółowy program, s. 19

WERNISAŻ KKF KRAKÓW

12 maja o godz. 18.00 zapraszamy do Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce na otwarcie wystawy pt. „Płynie Wiśła, płynie” przygotowane przez Krakowski Klubu Fotograficzny, s. 32

Z PLECAKIEM I NA WALIZKACH

Znani krakowscy podróżnicy ELŻBIETA I ANDRZEJ LISOWSCY opowiedzą o swoich egzotycznych wyprawach i pasji do regionalnej kultury; 25 maja o godz. 18.00 w CKiT Wieliczka, s. 32

Bezpłatny magazyn kulturalno-informacyjny

nr 5 (53), maj 2018

Puls Wieliczki

ISSN: 2353-3226

**ODSŁONIĘCIE
OBELISKU UPAMIĘTNIAJĄCEGO
JANUSZA KULIGA I MARIANA BUBLEWICZA**

MAJ 2018

aktualności / wydarzenia

- 3 Zarząd Województwa Małopolskiego w Wieliczce
- 4 IV GALA SPORTU WIELICKIEGO
- 5 SALT CITY DANCE FESTIVAL WIELICZKA 2018
- 6 Memoriał im. Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza
- 8 PRZEGLĄD POTRAW WIELKANOCNYCH
- 12 Wiosna 2018 – wernisaż ART-KLUBU
- 13 LITERACKIE WIDNOKRĘGI: Janusz Leon Wiśniewski
- 14 Siuda Baba w Wieliczce
- 15 60-lecie KGW z Węgrzc Wielkich
- 19 RYNEK W CENTRUM KULTURY
- 22 VIVALDI 340 - Koncert laureatów
- 23 Caritas z Ewą Wachowicz
- 24 „Spacer nad przepaścią” w świetlicach
- 24 VI Gminny Przegląd Teatrzyków Dziecięcych „Teatr i my”
- 25 SŁODKI WTOREK: KGW Koźmice Wielkie
- 26 Obchody 78. rocznicy Zbrodni Katyńskiej i 8. rocznica Katastrofy Smoleńskiej
- 26 Odprawa OSP gminy Wieliczka w Brzegach
- 28 KONCERT PAPIESKI w Janowicach

kultura / edukacja

- 30 Nowości wydawnicze z wielickiej księgarni
- 32 ZWIASTUNY
- 33 KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY

puls świetlic

- 10 Wirtualna rzeczywistość w Lednicy Górnej
- 10 Zajęcia szachowe w Janowicach
- 10 Fitness w Sułkowie
- 11 Warsztaty plastyczne w Mietniowie
- 11 Warsztaty ceramiczne w Sygnejczowie
- 11 Gimnastyka dla seniora w Kokotowie

zbliżenia

- 16 Janusz Radek: *Pomiędzy*

felieton literacki

- 20 Danuta Kostuch: *Niezwykła Osobowość - Adam Stefan Sapieha: kardynał, metropolita krakowski, Książę Niezłomny.*

felieton historyczny

- 27 Stanisław Żuławski: *Narodowy radykalizm z Menorą*

z górnej półki

- 29 Jarosław Czechowicz *poleca*

porady prawne

- 31 *Terminy w prawie - jak je liczyć?*

solne miasto

- 34 Sekcja pływacka „SOLNE MIASTO Wieliczka”
- 34 Wyróżnienie dla sekcji pływackiej Solnego Miasta
- 35 Jarmark Wielkanocny w SOLNYM MIEŚCIE
- 35 Odświeżenie obelisku Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza

by zdrowym być...

- 36 Zdzisław Kapera: *Z mydłem czy bez mydła*

kulinaria

- 37 CZYTELNICY POLECAJĄ: ciasto NIEBO
- 37 PRZEPISY ZE STAREGO KREDENSU: Filet z indyka

rozrywka

- 38 Krzyżówka
- 39 Horoskop

Wydawca / Redakcja

CENTRUM KULTURY
I TURYSTYKI W WIELICZCE
Rynek Górny 6, 32-020 Wieliczka
e-mail: ckit@wieliczka.eu
www.ckit.wieliczka.eu

CKiT
CENTRUM KULTURY
I TURYSTYKI W WIELICZCE

Puls Wieliczki

Obrady Zarządu Województwa Małopolskiego w Wieliczce

Wieliczka stała się miejscem obrad Zarządu Województwa Małopolskiego w sprawie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

Podczas spotkania w dniu 5 kwietnia w wielickim Magistracie marszałek Jacek Krupa wraz z wicemarszałkiem Wojciechem Kozakiem przekazali samorządowcom powiatu wielickiego „promesy” potwierdzające otrzymanie unijnej dotacji. Wartość projektów na najbliższe dwa lata dla powiatu wielickiego wyniesie prawie 38 mln zł, z czego 15 mln zł to dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020 (RPO WM). W obradach uczestniczyli: starosta Jacek Juszkiewicz, wicestarosta Łukasz Sadkiewicz, burmistrz Wieliczki Artur Kozioł, burmistrz Niepołomic Roman Ptak, wójt gminy Biskupice Henryk Gawor, wójt gminy Gdów Zbigniew Wojas, wójt gminy Kłaj Zbigniew Strączek.

Środki przekazane na projekty rewitalizacyjne w Wieliczce zadowolą przede wszystkim miłośników kultury, ponieważ jeszcze w tym roku zakończy się budowa Centrum Społeczno-Kulturalnego. Mieszkańcy solnego miasta znajdą tam nowoczesną mediatekę, salę widowiskową i kinową, a także bogatą ofertę zajęć artystycznych czy edukacyjnych. Co ważne, obiekt został tak zaprojektowany, by osoby niepełnosprawne nie miały żadnych problemów z przemieszczaniem po budynku. Inwestycja została oszacowana na blisko 18 mln zł, z czego ponad 5 mln zł pochodzi z RPO WM.

fot. UMiG Wieliczka

- *Dziś w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto” w Wieliczce przebywa rocznie ponad milion osób. Jestem przekonany, że Wielicka Mediateka będzie cieszyła się podobnym zainteresowaniem. Nowe Centrum Społeczne stanowić będzie połączenie tradycji z nowoczesnością a zarazem zapewni wielofunkcyjność obiektu, która jest tak ważna w organizacji czasu wolnego. Cieszę się, dzięki wsparciu Województwa Małopolskiego mogliśmy wybudować tak piękny obiekt.* - podkreślił burmistrz Wieliczki Artur Kozioł.

Dotacje unijne przyznane Wieliczce sprzyjają także rozwojowi zaplecza sportowego. Dzięki wsparciu z RPO WM w wysokości 1,5 mln zł przy Szkole Podstawowej nr 3 w Wieliczce powstała nowa sala gimnastyczna i boisko sportowe. Obiekt służy przede wszystkim uczniom, ale warto dodać, że jest też przystosowany do organizacji szkolnych zawodów – na widowni przewidziano miejsce dla blisko setki widzów. Koszt całego projektu to ponad 2,8 mln zł.

Spotkanie w Wieliczce stało się także okazją do podpisania kolejnych umów dotacyjnych na organizację autobusowych linii dowozowych (ALD), które funkcjonują od 1 września ubiegłego roku dzięki współpracy Województwa Małopolskiego oraz gmin Wieliczka, Gdów i Świątniki Górne. Po kilku miesiącach funkcjonowania autobusowych linii dowozowych, samorządowcy są zgodni – pomysł się sprawdza. Mieszkańcy korzystają z dotowanych przejazdów, dlatego Województwo Małopolskie i gminy Wieliczka oraz Gdów postanowiły w dalszym ciągu współpracować przy organizacji tej komunikacji.

Jesteśmy na drugim etapie rozwoju transportu kolejowego, razem z Województwem Małopolskim stworzyliśmy system komunikacji autobusowej, integralnej z połączeniami kolejowymi. Pierwsze lata wprowadzenia tego pilotażowego rozwiązania osiągnęły sukces porównywalny do stworzonego połączenia kolejowego między Wieliczką a Balicami. Po zakończeniu obecnie trwających inwestycji kolejowych w pełni dostrzeżemy trafność tych rozwiązań komunikacyjnych. - wyjaśnia burmistrz Wieliczki Artur Kozioł. *UMiG Wieliczka*

IV GALA SPORTU WIELICKIEGO

Wieliczka słynie nie tylko z soli, ale również z utalentowanych sportowców, którzy coraz częściej pojawiają się na arenie międzynarodowej. Aby uhonorować najlepszych sportowców z Gminy Wieliczka, reprezentujących różnorodne dyscypliny sportu, a także docenić zasłużonych działaczy i przedstawicieli klubów sportowych, już po raz czwarty odbyło się prestiżowe wydarzenie - Gala Sportu Wielickiego. Tym razem spotkanie poprowadził znany komentator sportowy – Przemysław Babiarsz.

Gośćmi specjalnymi IV Gali Sportu Wielickiego byli Maciej Kot, Zbigniew Bródka oraz Helena i Jan Kuligowie, rodzice Janusza Kuliga.

Ważną częścią spotkania, prócz wszystkich występów artystycznych, było wręczenie pamiątkowych medali i upominków dla sportowców z Gminy Wieliczka, którzy odnieśli największe sukcesy w minionym roku. *UMiG Wieliczka*

SALT CITY DANCE FESTIVAL WIELICZKA 2018

W dniach 21 i 22 kwietnia 2018 w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto” w Wieliczce odbył się CRACOW OPEN DANCE CHAMPIONSHIPS 2018 - Salt City Dance Festival, w którym udział wzięło ponad 3 tysiące uczestników z całej Polski i z zagranicy.

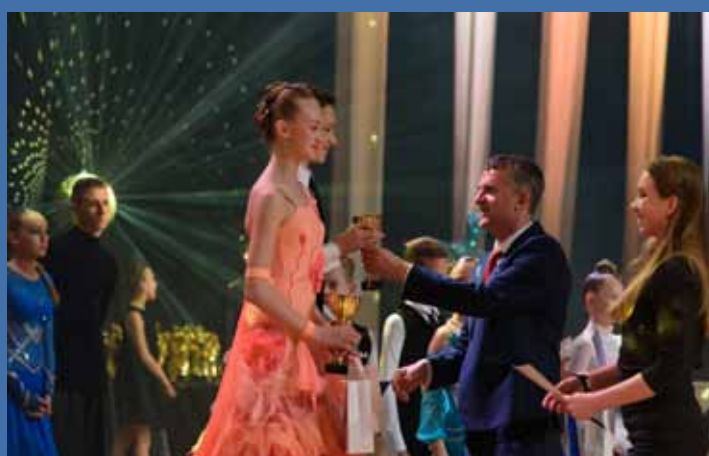
Na wszystkich, którzy w tych dniach przybyli do „Solnego Miasta” czekało mnóstwo niesamowitych wrażeń oraz prawdziwa muzyczna i taneczna uczta. Podczas sobotniego turnieju tancerze zaprezentowali m.in.: TANIEC WSPÓŁCZESNY (balet, modern, jazz), TANIEC NOWOCZESNY (hip-hop, dancehall, breakdance, popping, itp.) oraz SHOWDANCE. W niedzielę podczas wielkiego finału na parkiecie królował taniec towarzyski. Gorące rytmy brazylijskiej samby przeniosły widzów na karnawał w Rio, kubańska rumba wprawiła w romantyczny nastrój, a za sprawą walca angielskiego można było poczuć klimaty wytwornych balów.

Niedzielną oprawę muzyczną CRACOW OPEN DANCE CHAMPIONSHIPS 2018 zapewnili: Dj Maksy i Gerli Padar z Estonii.

Uroczystej dekoracji zwycięzców dokonał gospodarz miasta burmistrz Artur Kozioł wraz organizatorami turnieju.

Organizatorem CRACOW OPEN DANCE CHAMPIONSHIPS 2018 - Salt City Dance Festival był Klub Tańca ELITA DANCE CENTER z kierownikiem organizacyjnym Jakubem Krzakiem oraz kierownikiem artystycznym Eweliną Barnaszewską-Krzak. Partnerami wydarzenia byli Miasto i Gmina Wieliczka oraz Solne Miasto Sp. z o.o. *Angelika Starzec*

Szczegółowe wyniki dostępne na stronie www.baza.fts-taniec.pl

fot. UMiG Wieliczka

MEMORIAŁ IM. JANUSZA KULIGA I MARIANA BUBLEWICZA

Za nami trzy dni 2. Rajd Memoriału im. Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza. Ulice Wieliczki wypełnione były szybkimi autami oraz tłumami kibiców, pragnących obejrzyć najlepszych kierowców w najszybszych samochodach w Polsce. Publiczność nie była zawiedziona.auta mknęły z zawrotną prędkością na 4 odcinkach specjalnych, a tłumy ludzi za barierkami kibicowały swoim faworytom.

W sobotę przed południem zawodnicy trzykrotnie pokonali ponad 7 kilometrowy OS „Brzegi”. Następnie o godzinie 19:00 dwukrotnie zmierzli się z OS „Wieliczka” o długości 1,8 kilometra. Po pierwszym dniu rajdowych zmagani, w klasyfikacji PLATINUM 2. Rajdu Memoriału Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza najlepszy wynik zdobył Filip Nivette oraz Kamil Heller (Ford Fiesta Proto). Natomiast w klasyfikacji MOTUL Historycznych Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski najlepsi byli Michał i Jacek Pryczkowie (Subaru Impreza 555).

W niedzielę, zanim rozpoczęła się rywalizacja, odsłonięty został obelisk ku pamięci wybitnych sportowców – Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza. Helena oraz Jan Kuligowie (rodzice Janusza Kuliga) wraz z Beatą Bublewicz (córka Mariana Bublewicza) wspominali ze wzruszeniem swoich bliskich, którzy odeszli od nas zdecydowanie zbyt wcześnie.

Ten dzień był decydujący dla uczestników rajdu. Na zawodników czekały dwa odcinki specjalne: OS „Solne Miasto” (2,25 km) oraz OS „Brzegi Małe” (5,01 km). Ogromna liczba entuzjastów motoryzacji, doglądała zmagani zawodników. Parking przed Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto” pełen był uśmiechniętych kibiców, którzy wiwatowali na cześć ulubionych sportowców. Gdy ostatni zawodnik, który przejechał OS „Solne Miasto” dotarł do mety, kibice przenieśli się na Brzegi, aby uczestniczyć w decydującym rozstrzygnięciu zmagani sportowców. Po przejazdach w Brzegach już wszystko było jasne, to Filip Nivette i Kamil Heller zapisali na swoje konto zwycięstwo w PLATINUM 2. Rajdu Memoriału Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza. W klasyfikacji MOTUL 1. rundy HRSMP 1. miejsce zdobyli natomiast Michał i Jacek Pryczkowie.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się o godz. 14:45 w patio Solnego Miasta. Podczas dekoracji obecni byli Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka Artur Kozioł, Starosta Wielicki Jacek Juszkiewicz, Wicestarosta Łukasz Sadkiewicz, Prezes 7R S.A. Tomasz Lubowiecki, Helena i Jan Kuligowie oraz Beata Bublewicz. Pragniemy również wspomnieć, że Rafał Ślęczka zastępca Burmistrza ds. Społecznych zdobył, 1 miejsce w Kategorii PZM 5 (K-5), 1 miejsce w Klasiew F-3 i 5 miejsce w Klasyfikacji Generalnej!

Gratulacje dla zwycięzców oraz serdecznie podziękowania dla wszystkich zawodnikom oraz kibiców, którzy jak co roku dopisali frekwencją oraz energią swojego dopingiu. UMiG Wieliczka

fot. UMIG Wieliczka

PRZEGLĄD POTRAW WIELKANOCNYCH

Sześć smakowitych konkursowych potraw, które stanowić mogą wspaniałe uzupełnienie obchodzonych niedawno Świąt Wielkanocnych zaprezentowanych zostało podczas PRZEGLĄDU POTRAW WIELKANOCNYCH, który odbył się w niedzielę 15 kwietnia w Domu Kultury w Pawlikowicach. Oficjalnego otwarcia Przeglądu dokonał burmistrz Wieliczki Artur Kozioł, proboszcz parafii św. Michała Archanioła w Pawlikowicach ks. Piotr Bieniek oraz znani podróżnicy i koneserzy regionalnej kuchni Elżbieta i Andrzej Lisowscy, którzy z wielką pasją opowiadali nie tylko o lokalnych specjach, ale również o tradycjach i zwyczajach.

Na tę okazję swoje specjały przygotowały Koła Gospodyń Wiejskich z Jankówki, Lednicy Górnej, Sygnezowa, Pawlikowic, Podstolic oraz „Iskry Mietniowa”. Konkursowe dania oceniało jury wraz z publicznością. Równolegle swoją ulubioną potrawę wybrać mogli internauci za pośrednictwem głosowania na Facebooku.

W programie przeglądu znalazł się również występ muzyków z zespołu PARADISE z Pawlikowic, który zapewnił gościom i uczestnikom wydarzenia wspólną taneczną zabawę oraz konkursy z nagrodami.

Poniżej lista konkursowych potraw:

„Pascha wielkanocna” – KGW „Iskry Mietniowa”

„Świąteczny Ananasek” – KGW Jankówka

„Wyluzowany kurczak wielkanocny faszerowanym mięsem mielonym” – KGW Lednica Górna

„Barszcz biały na białej kielbasie” – KGW Podstolica

„Baton” – KGW Pawlikowice

„Jaskółcze Gniazdo” – KGW Sygnezów

Decyzją jury Grand Prix PRZEGLĄDU POTRAW WIELKANOCNYCH otrzymało Koło Gospodyń Wiejskich „Iskry Mietniowa”, które równocześnie otrzymało nagrodę publiczności przyznawaną w ramach głosowania na Facebooku.

Za ufundowanie nagród w konkursach serdeczne podziękowania składamy sponsorom: Sklep zielarsko-medyczny VITA-STYLE, KWIACIARNIA ZIELONY DOMEK, HOTEL SALIN, WINNICA WIELICZKA, KSIĘGARNIA MACIEJ LISAK, DOBRY DIETETYK, KWIATOWE KREACJE, KARCZMA HALIT, RESTAURACJA KRÓLEWSKA, PIZZERIA VA BANQUE, PAPUGARNIA Papuga House, KWIACIARNIA IKEBANA, Park Linowy XTREME PARK, GARGAS ROŚLINY, Salon urody DOTYK PIĘKNA, Pracownia Kosmetyczna LIDIA CICHA, KARCZMA POD WIELKĄ SOLĄ, Naleśnikarnia CREPERIE, MYDLARNIA u Franciszka, Sklep obuwniczy ALBERO, SŁODKO CZY SŁONO. *CKiT Wieliczka*

Lednica Górna

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA W LEDNICY GÓRNEJ

Świetlica środowiskowa w Lednicy Górnej 451 serdecznie zaprasza dzieci w wieku od 6 lat oraz młodzież na przygodę z Wirtualną Rzeczywistością. Uczestnicy za pomocą gogli podróżować będą po ciekawych miejscach, a otaczający ich świat oglądać w bardzo realistyczny sposób. Niesamowite efekty pozwolą uczestnikom zabawy przenieść się w zupełnie niedostępne miejsca i poczuć się tak, jakbyśmy naprawdę się tam znajdowali. Wysoka przepaść czy strome dachy budynków to tylko jedne z wielu atrakcji jakie czekają na uczestników zabawy. Podróżnicy poprzez stawiane przed nimi zadania w pełni zaspokoją swą ciekawość a wirtualne przeszkody pomogą zwalczać ich słabości. Dzieci na własnej skórze przekonają się jak działa wirtualna rzeczywistość oraz zapoznają się z nowymi technologiami. Na zajęcia zapraszamy 23 maja (środa) 2018r., od godz. 17.00-18.30. Wstęp 5 zł. Chętne osoby prosimy zgłaszać telefonicznie pon-pt od godz. 13.00-21.00 pod nr 604 320 319.

Janowice

SZACHY W ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ W JANOWICACH

Jeśli lubisz krzyknąć „szach mat” po zwycięstwie w emocjonującej i strategicznej grze, przyjdź na szachy do świetlicy środowiskowej w Janowicach. Zajęcia odbywają się w piątki w godz. 14.00 – 15.00. W tajniki gry wprowadza instruktor Jacek Kasprzycki. W miłej i sympatycznej atmosferze poznasz zasady gry, zmierzysz się z przeciwnikiem i przyjemnie spędzisz czas. Zajęcia są bezpłatne. Gra w szachy poprawia koncentrację, ma ogromny wpływ nie tylko na rozwój intelektualny dzieci i młodzieży, ale także psychiczny i społeczny. Przypominamy, że od września 2017 roku szachy są elementem edukacji wczesnoszkolnej.

Sułków

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA W SUŁKOWIE

Aktywność fizyczna to doskonały sposób spędzania wolnego czasu, jak również zadbania o swoją kondycję i samopoczucie. To również najlepsza metoda na walkę ze zbędnymi kilogramami i - co się z tym wiąże - przygotowanie się do nadchodzącego lata. Wszystkich, którzy poszukują profesjonalnych i skutecznych treningów zapraszamy na FITNESS do świetlicy środowiskowej w Sułkowie. Zajęcia odbywają się w każdy poniedziałek i środę w godzinach. 20.30-21.30. Zapisy i szczegółowe informacje dostępne pod numerem tel. 516 931 204.

Miećniów

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA W MIETNIOWIE

W każdy poniedziałek świetlica środowiskowa w Miećniowie zamienia się w kreatywną pracownię plastyczną. Młodzi artyści w wieku od 6 do 10 lat pod okiem pedagoga sztuki Renaty Dziejic (nauczyciel plastyki, absolwentka Wydziału Sztuki na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie oraz nauczyciel wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego na UP w Krakowie) poznają nowe techniki plastyczne, rozwijając przy tym swoją wyobraźnię i twórcze myślenie. Dzieci rysują, malują i konstruują, a ich radość z samego tworzenia jest bezcenna. Zapraszamy na spotkania z plastyką, która rozbudza w uczestnikach spontaniczną chęć działania.

Sygnezów

WARSZTATY CERAMICZNE W SYGNECZOWIE

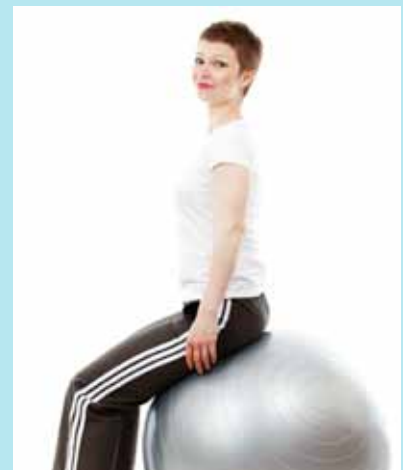
Warsztaty z ceramiki są niezwykle ważną i cenną formą spędzania wolnego czasu. Tworzenie oraz modelowanie w glinie pozwala na odczucie i powiększenie kreatywnych zdolności człowieka. Szczególnie ważne jest to dla tworzących ekspresyjnie, spontanicznie z dużą wyobraźnią i zaangażowaniem. Ceramika daje duże możliwości, można z niej wykonywać rzeźby, naczynia, ozdoby a także robić w niej odciski różnych form artystycznych. Podczas zajęć każdy uczestnik, poznając podstawowe techniki ceramiczne oraz zdobnicze pod czujnym okiem instruktora, tworzy swoje prace indywidualnie, w oparciu własne potrzeby i zainteresowania. Taka praca może stać się fantastyczną ozdobą mieszkania lub oryginalnym prezentem dla najbliższych, dlatego z myślą o dzieciach i młodzieży w Świetlicy Środowiskowej w Sygnezowie przygotowaliśmy zajęcia z ceramiki, które odbywają się w każdy poniedziałek w godzinach od 18.00 do 20.00. Serdecznie zapraszamy!

Kokotów

GIMNASTYKA DLA SENIORA W KOKOTOWIE

To sposób na poprawienie kondycji ruchowej. Odpowiednio dobrana gimnastyka pozwala pozbyć się dolegliwości bólowych kręgosłupa i stawów, obniża ciśnienie krwi, dotlenia organizm, stabilizuje poziom cukru, a także pomaga utrzymać prawidłową masę ciała. Ćwiczenia również dobrze wpływają na utrzymanie właściwej kondycji umysłowej. Zajęcia dostosowane są do tempa i formy uczestników, przy odpowiednio dobranej muzyce. Gimnastyka dostarcza satysfakcję, radość i motywację do działania. Trening jest świetną okazją do spotkania się z sympatycznymi ludźmi. Serdecznie zapraszamy na zajęcia w każdy wtorek o 18.30!

WIOSNA 2018

WERNISAŻ WIELICKIEJ GRUPY TWÓRCÓW ART-KLUB

Wraz z pierwszymi oznakami wiosny do Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce, jak co roku, zawitała wystawa działająca pod naszym patronatem Wielickiej Grupy Twórców ART-KLUB. Podczas wernisażu, który odbył się w niedzielę 8 kwietnia 2018 r., swoje najnowsze prace zaprezentowali: Adam Chudecki, Aldona Maria Pawłyk, Anna Gallas-Dropińska, Barbara Borowiec, Bolesław Gawron, Bożena Nowak, Bożena Uszyńska, Dariusz Młyński, Elżbieta Kalwajtys, Halina Podwyszyńska, Henryk Kozubski, Iwona Szuro, Józef Piotr Kowalczyk, Krystyna Żytkowicz, Marek Kalinowski, Marek Skubisz, Ryszard Tatomir, Szymon Nowak, Tadeusz Guzik, Tatiana Tokarczuk-Błaziusiak oraz Zbigniew Wójcik. Otwarcie wystawy towarzyszył koncert zespołu Yanabanda.

Wystawę WIOSNA 2018 można oglądać w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce do 7 maja. *CKiT Wieliczka*

CKiT Wieliczka

LITERACKIE WIDNOKRĘGI

Z JANUSZEM LEONEM WIŚNIEWSKIM

Zadebiutował w 2001 roku bestsellerową powieścią „S@motność w Sieci”. Jest autorem zbiorów opowiadań, powieści, a nawet naukowej bajki dla dzieci. Z Małgorzatą Domagalik napisał dwie powieści epistolograficzne. Tłumaczenia jego książek ukazały się w 18 krajach. Jest stałym felietonistą miesięcznika PANI. Sam nie określa się jednak pisarzem lecz autorem. Na co dzień pracuje jako naukowiec i zajmuje się tworzeniem oprogramowania dla chemików.

W kwietniowej odsłonie cyklu LITERACKIE WIDNOKRĘGI poprowadzonej przez Klaudię Wojenkę gościliśmy w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce Janusza Leona Wiśniewskiego, który opowiadał nie tylko o swojej twórczości, ale i działalności „pozaliterackiej”, szczególną uwagę zwracając na swoją najnowszą książkę „Spowiedź Niedokończona”. *CKiT Wieliczka*

fot. CKiT Wieliczka

SIUDA BABA

Tradycji stało się zadość. W Wielkanocny Poniedziałek na ulicach Wieliczki pojawiła się Siuda Baba, a wraz z nią Zespół Regionalny „Mietniowiacy”, który już po raz trzynasty we współpracy z Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce zaprezentował widowisko inspirowane słowiańskimi obrzędami związanymi z nadejściem wiosny.

Tradycyjny obrzęd Siudej Baby ma swoje źródło w legendzie o pogańskiej świątyni Ledy, która znajdować miała się w Lednicy Górnej nieopodal Wieliczki. To tutaj - według wierzeń - świętego ognia strzegła kapłanka, która tylko raz w roku mogła znaleźć swoją następczynię. Brudna i umorusana przemierzała okolicę, siejąc strach i niepokój wśród dziewcząt. Złapana przez nią dziewczyna, jeśli nie było jej stać na wykupienie, zajmowała miejsce w świątyni bogini Ledy przez kolejny rok. *CKiT Wieliczka*

fol. CKiT Wieliczka

60-LECIE KGW Z WĘGRZC WIELKICH

Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Węgrzcach Wielkich świętowały wspaniały Jubileusz – 60 lat działalności. Z tej okazji przygotowały uroczyste spotkanie, podczas którego zaprezentowały historię Koła, a zaproszeni goście mogli dokonać wpisu do Księgi Pamiątkowej. Nie zabrakło oczywiście pysznego poczęstunku i dobrego humoru!

Burmistrz Artur Kozioł podziękował członkiniom Koła w Węgrzcach Wielkich za długoletnią, pełną zaangażowania działalność na wielkiej ziemi oraz życzył wszelkiej pomyślności, zdrowia, a także aby dalsza praca przynosiła wszystkim Paniom wiele satysfakcji i zadowolenia. Specjalną niespodzianką dla Koła przygotowały dzieci z Przedszkola Samorządowego w Strumianach oraz ze Szkoły Podstawowej w Węgrzcach Wielkich – w swoim występie artystycznym m.in. w zabawny sposób nawiązały do lokalnych obrzędów i tradycji.

KGW w Węgrzcach Wielkich powstało w 1958 r. z inicjatywy ówczesnego proboszcza. Gospodynie zaczynały działalność od szydełkowania i szycia, późniejsza praca opierała się na organizowaniu kursów, m.in. wiewokowania potraw, układania kwiatów czy zdrowego żywienia. Obecnie każdego roku Koło wraz z Radą Sołectką, OSP i Klubem LKS „Węgrzaczka” organizuje Dni Węgrzc, integrując w ten sposób mieszkań-

ców swojej miejscowości. Panie kultywują zwyczaje ludowe, takie jak „chodzenie po zapustach”, wspomagają imprezy kulturalne, a także podtrzymują przekazywane z pokolenia na pokolenie tradycje swojego regionu. *UMiG Wieliczka*

fol. UMiG.Wieliczka

POMIĘDZY

rozmowa z JANUSZEM RADKIEM

WIELICZKA MA SZCZĘŚCIE DO ARTYSTÓW. NIE TYLKO TYCH RODZIMYCH, KSZTAŁTUJĄCYCH SWOJĄ ARTYSTYCZNĄ OSOBOWOŚĆ W CIENIU SOLNEGO DZIEDZICTWA, ALE TEŻ TYCH, KTÓRZY JUŻ JAKO DOJRZAŁI TWÓRCY WYBRALI TO NIEWIELKIE, LECZ ZNANE NA CAŁYM ŚWIECIE MIASTECZKO LUB JEGO OKOLICE NA SWÓJ DOM. JEDNYM Z NIE TAK DAWNO „PRZYSPOBIO- NYCH” WIELICZAN JEST JEDEN Z NAJORYGINALNIEJSZYCH, A RÓWNOCZEŚNIE BEZKOMPROMI- SOWYCH ARTYSTÓW POLSKIEJ SCENY WOKALNEJ, OBDARZONY NIEBYWAŁYM GŁOSEM O ROZ- PIĘTOŚCI PONAD CZTERY I PÓŁ OKTAWY I SCENICZNĄ CHARYZMĄ. MA NA KONCIE 9 ALBUMÓW, SZEREG PROJEKTÓW, KOLABORACJI Z NAJWYBITNIEJSZYMI POLSKIMI ARTYSTAMI, WSPANIA- ŁYCH RÓL W MUZYCZNYCH PRZEDSTAWIENIACH. BARWNY, NIEPOWTARZALNY, OD 8 LAT MIESZ- KANIEC LEDNICY GÓRNEJ – JANUSZ RADEK.

Urodził się w Starachowicach, przemysłowym mieście położonym w województwie świętokrzyskim, liczącym zaledwie dwa razy więcej mieszkańców niż Wieliczka. O swojej rodzinie mówi raczej niewiele, tyle że była zwyczajną, robotniczą rodziną z bloku, bez artystycznych tradycji. Grupą prostych ludzi, chociaż przecież wyrósł w niej człowiek niebanalny,

który miał to szczęście, ale też i determinację, że potrafił tak wspaniale wykorzystać swój wyjątkowy talent. W okresie młodości najważniejsze źródło inspiracji dla rozwoju młodego chłopaka stanowiła grupa przyjaciół z czasów liceum, z którymi wspólnie przeżywali kolejne fascynacje, tworząc pierwsze próbki w szkolnym kabarecie. Potem już nauczył się, być aktorem

podpatrując artystów na teatralnej scenie. Co warto podkreślić, więź zrodzoną ponad 30 lat temu w liceum nadal pieczołowicie pielęgnują, jest wciąż niezmiennie silna, przetrwała kolejne lata, zmiany i zawirowania.

Chociaż według metryki niedawno skończył 50 lat, to zdaje się, jakby droga, którą na co dzień podą-

ża, a właściwie biegnie, a często i gna, znalazła się poza czasem, bo ten jakby się go zupełnie nie imał. Podobnie w muzyce, jest poza szufladkami. Wymyka się schematom i próbom dookreślenia. Nieustannie twórczy, z milionem pomysłów na minutę, w ciągłym ruchu. Też dosłownie – biega, przynajmniej pięć razy w tygodniu, 15 kilometrów. W ciszy i milczeniu, żeby oczyścić głowę. Na co dzień lubi dużo mówić, opowiadać, gadać. Pewnie dlatego też, w swojej sztuce również „opowiada”, swoim własnym, oryginalnym, muzyczno-wokalnym językiem. Jak podkreśla, na co dzień jest zwyczajnym facetem. Ma żonę, dwójkę dzieci – dwie córki i wkurza go, że musi zasypywać dziury po kretach. Tak pół żartem, pół serio. Wokół siebie lubi mieć porządek. Dzięki niemu w sztuce może sobie pozwolić na wolność i eksperymenty.

W codziennym życiu nie zawsze pewny siebie, na scenie zamienia się w prawdziwe sceniczne zwierzę. Tu nie ma miejsca na jedno-

stajność. Scena to dla niego rzeczywistość alternatywna, w której wszystko może się wydarzyć. Tam można badać i przekraczać granice. Jego żywiołem jest ruch i zmiana. Trudno uchwytne, niejednoznaczne. Przestrzeń, w której się odnajduje to strefa „pomiędzy”. Według własnych słów mieści się gdzieś pomiędzy piosenkarzem – choć to za mało pojemne słowo na artystyczny wymiar Janusza Radka – odśpiewującym piosenki, dzięki którym słuchacz przenosi się w miejsce, w którym pragnie się znaleźć, a artystycznym opisywaniem świata i sytuowaniem w nim siebie i ludzi, którzy uczestniczą w koncercie. Nie lubi nadmiernie grzebać się w psychologizmach, ani też uszczęśliwiać ludzi ciągłym zabawianiem. Używa niedopowiedzeń. To właśnie gdzieś między nimi pojawia się najczęściej. Czasami puszcza oko, czasami mówi bezpośrednio. Generalnie zajmuje się opowiadaniem tego, co dzieje się w jego świecie, wokół niego, tego, co dzieje się z ludźmi. Nie interesuje go polityka, ani sprawy obyczajowe.

„Mówi” o sprawach uniwersalnych, zachwytach, troskach, wzruszeniach, wściekłości, bólu, radości, miłości, ale pozostawiając odbiorcom przestrzeń na własne dopowiedzenia i interpretacje. Jest scenicznym narratorem, ale używającym kostiumu, muzyki i tekstu do wyrażenia treści, nie wypowiadającym pomiędzy utworami zbędnych słów. Kunszt artystyczny, biegłość techniczna to niezbędne narzędzia rzemieślnicze, dające pewność na scenie i umożliwiające tworzenie języka, którym porozumiewa się z odbiorcami. Najbardziej pożądane artystyczne doznania, zarówno dla artysty, jak i odbiorcy wiążą się z przekraczaniem granic, wynikających z przekroczeniem ustalonych schematów. Wtedy właśnie na scenie dzieje się sztuka, dająca prawdziwy „odlot”, gwarantująca niepowtarzalne przeżycie. To dla niego artystyczny cel, który stara się konsekwentnie realizować. A ponieważ jest w tym co robi znakomity, nie musi iść za modą, może zmieniać kolejne kostiumy, ale cały czas pozostaje wiarygodny, a co za tym

idzie, ceniony przez wiernych odbiorców, którzy podążają za nim wiedząc, że za każdym kolejnym wcieleniem stoi ta sama prawda.

W życiu zawodowym charakteryzuje się ogromną odwagą. W świecie tzw. showbiznesu wokalista funkcjonuje na własnych zasadach. Poza głównym nurtem, który go zwyczajnie nie interesuje. Głównym muzycznym żywiołem są dla niego koncerty, których rocznie daje około 80. Często w miejscach oddalonych od głównych centrów życia kulturalnego. W małych miejscowościach rozsianych po całej Polsce, w których zdarza się, że ludzie nie wiedzą nawet, kim jest. Co ciekawe, to po tych koncertach sprzedaje się najwięcej płyt. Od około 6 lat odchodzi od oficjalnego systemu dystrybucji piosenki, stawiając na bezpośredni kontakt z odbiorcą. Ciekawym elementem tej strategii są tzw. domówki, relacje na żywo z domowych improwizacji, udostępniane na tzw. streamach. W ten sposób słuchacze mogą obserwować proces powstawania utworów, a nawet sami podsunąć własne sugestie i propozycje. Taki słuchacz nie jest przypadkowy, jest prawdziwie zaangażowany i zainteresowany; zostanie z artystą już na zawsze

Temat relacji z ludźmi, to jeden z najważniejszych wątków życia

artysty. Nie tylko tego osobistego, dla którego rodzina jest fundamentem, ale też artystycznego, które dzieje się właśnie w kontakcie ze słuchaczami, uczestnikami koncertów, czy domówek, a także spotkaniami ludźmi, z którymi jest w stanie znaleźć choć drobny wspólny element. Jest ludzi ciekawy, czerpie z nich, uczy się od nich. Jak podkreśla, właściwie wszystkiego nauczył się od osób, które spotkał na swojej artystycznej drodze. Wśród artystycznych wzorów wymienia jeden – Stanisława Sojkę, którym zachwyił się jako młody chłopak. Nie sposób nie wspomnieć o rodzinie, trzech najważniejszych kobietach jego życia. Żona poznana na studiach prawniczych, które zresz-

tą szybko porzucił na rzecz historii, jest twardo stojącą na ziemi, świetną organizatorką codzienności. W życiu zawodowym – sędzią wielickiego sądu. Mimo wielu różnic, odmiennych wizji, potrafią zawsze znaleźć porozumienie. Córki dzieli 10 lat, ale nie przeszkadza im to bardzo się kochać. Rodzina to dla artysty główny akumulator dający siłę zarówno do codziennego funkcjonowania, jak i zawodowej działalności.

W tym co mówi i jak mówi drzemie ogromna pasja, prawdziwy ogień, który zdaje się jasno płonąć, oświetlając też tych, którzy stają obok. Jest tam miłość do najbliższych osób, sztuki i samego życia. Mimo, że przeżył w życiu trudne chwile na niełatwej drodze do bycia artystą, to dziś nie pociąga go wizja nadmiernego nasycenia, zbyt dużej konsumpcji, tak charakterystycznej dla obecnych czasów, będącej łatwą rekompensatą trudnych doświadczeń. Jest w nim autentyczność, tak bezcenna w świecie sztuki. I tą autentycznością, a także pasją przyciąga innych. Co jest najważniejsze w życiu? Oprócz rodziny i śpiewania, po prostu samo życie. Czas trzeba poświęcać na to, żeby po prostu żyć. CKiT Wieliczka/
Katarzyna Adolf

fol. CKiT Wieliczka

RYNEK W CENTRUM KULTURY

Przed nami pięć gorących miesięcy na wielickim rynku. Już po raz czwarty Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce zaprasza na cykl letnich wydarzeń kulturalnych w ramach projektu RYNEK W CENTRUM KULTURY. W programie koncerty, pokazy filmowe, spektakle teatralne dla dzieci i wiele innych. W maju rozpoczynamy koncertem JANUSZA RADKA z zespołem, w czerwcu najpiękniejsze francuskie piosenki zaśpiewa CHRISTELLE LOURY, a we wrześniu przed wielicką publicznością po raz drugi wystąpi zespół LAO CHE. W ramach cyklu W GABINECIE FILMOWYCH CIENI obejrzymy natomiast kultowego „Misia” Stanisława Barei, „Pulp Fiction” oraz „Thelma & Louise”. Nie zabraknie również stałych „punktów programu” – Festiwalu ECHO TROMBITY czy też WIELICKIEGO MIODOBRANIA. Zapraszamy na Rynek Górny w Wieliczce!

MAJ

19 MAJ (SOBOTA)
20.00 **W GABINECIE FILMOWYCH CIENI:**
„ZWIĄZ MNIET”, reż. PEDRO ALMODOVAR
20 MAJ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
18.00 **DZIEŃ PSZCZOŁY**
26 MAJ (SOBOTA)
20.00 **KONCERT JANUSZA RADKA Z ZESPOŁEM**
27 MAJ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
19.00 „Zarty się słodczyły” - premiera teatru YANABANDY

CZERWIEC

8 CZERWCA (SOBOTA)
10.00 - 16.00 **DZIEŃ DZIECKA W CAFE KULTURA**
20.00 **W GABINECIE FILMOWYCH CIENI:**
„MIS”, reż. STANISŁAW BAREJA
8 CZERWCA (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
16.00 **41 MAŁOPOLSKI FESTIWAL ORKESTR DĘTYCH**
ECHO TROMBITY
5 CZERWCA (SOBOTA)
20.00 **KONCERT MARKA STRYSZOWSKIEGO**
Z ZESPOŁEM
10 CZERWCA (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
16 CZERWCA (SOBOTA)
20.00 **KONCERT ZESPOŁU** **DZIEŃ DOBRY**
17 CZERWCA (NIEDZIELA)

IV URODZINY CAFE KULTURA (poranne, lunch, i pop. sesje)

11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
23 CZERWCA (SOBOTA)
20.00 **KONCERT CHRISTELLE LOURY**
24 CZERWCA (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
30 CZERWCA (SOBOTA)
20.00 **KONCERT ZESPOŁU MORE THAN FOUR**

LIPIEC

1 LIPCA (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
12.30 **MIASTO DZIECI:** spektakl teatralny dla dzieci
7 LIPCA (SOBOTA)
18.00 **KONCERT CHÓRU WAYAME ELLINGTON**
MANCHESTER INSPIRATIONAL VOICES
(Mika Bryton) reż. **GOSPEL VOICE** (Polska)

4 LIPCA (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
14 LIPCA (SOBOTA)
SUMMER MUSIC FESTIVAL
16 LIPCA (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
19.30 **MIASTO DZIECI:** spektakl teatralny dla dzieci
(Julia Gosińska-Kulpa i Tarysiewicz i Mielniczek)
18.00 **FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ I KAMERALNEJ**
(Krzysztof Miodobran)

22 LIPCA (NIEDZIELA)

11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
28 LIPCA (SOBOTA)
20.00 **W GABINECIE FILMOWYCH CIENI:**
„PULP FICTION”, reż. QUENTIN TARANTINO
29 LIPCA (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
12.30 **MIASTO DZIECI:** spektakl teatralny dla dzieci

SIERPIEŃ

4 SIERPIEŃ (SOBOTA)
20.00 **SALTY INSPIRATIONS JAZZ FESTIVAL 2018**
8 SIERPIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
11 SIERPIEŃ (SOBOTA)
20.00 **W GABINECIE FILMOWYCH CIENI:**
„THELMA I LOUISE”, reż. RIDLEY SCOTT
12 SIERPIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
12.30 **MIASTO DZIECI:** spektakl teatralny dla dzieci
14 SIERPIEŃ (SOBOTA)
20.00 **KONCERT ZESPOŁU PLAY & PRAY**
19 SIERPIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
19.00 **FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ I KAMERALNEJ**
(Krzysztof Miodobran)
22 SIERPIEŃ (SOBOTA)
18.00 - 22.00 **XII WIELICKIE**
MIODOBRANIE

WRZESIEŃ

2 WRZESIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
19.00 **FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ I KAMERALNEJ**
(Krzysztof Miodobran)
6 WRZESIEŃ (SOBOTA)
20.00 **KONCERT LAO CHE**
9 WRZESIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
18 WRZESIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
12.30 **MIASTO DZIECI:** spektakl teatralny dla dzieci
18.00 **FESTIWAL MUZYKI ORGANOWEJ I KAMERALNEJ**
(Krzysztof Miodobran)
22 WRZESIEŃ (SOBOTA)
19.00 **W GABINECIE FILMOWYCH CIENI:**
„SKŁÓCENI Z ŻYCIEM”, reż. JOHN HUSTON
25 WRZESIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci
30 WRZESIEŃ (NIEDZIELA)
11.30 - 13.30 **MIASTO DZIECI:** „BAW SIĘ Z CAFE KULTURA”
warsztaty, malowanie, gry i zabawy dla dzieci

POZNATO:

9 PAŹDZIERNIKA (SOBOTA)
18.00 **VI ROKNY RODZIMNY MARSZOBIEG NA ORIENTACJE**

1918-11.11.2018 - SETNA ROCZNICA POWROTU POLSKI NA MAPY EUROPY, NAD BAŁTYK. POLACY STULECIA NIEPODLEGŁOŚCI. WYBITNI I ZASŁUŻENI.

Adam Stefan Sapieha w Salonie w Pałacu Arcybiskupim w Krakowie (I połowa XX w.)

Pochodził z rodziny arystokratycznej i patriotycznej. Urodził się 14 maja 1867 roku. Był najmłodszym z siedmiorga dzieci Adama Stanisława Sapiehy i Jadwigi z księżąt Sanguszków. Wraz ze starszym bratem, Janem, spędził dzieciństwo w zamku w Krasieczynie, rodzimym majątku Sapiehów. Tu uczył się pod kierunkiem nauczycieli zatrudnianych przez rodziców. We Lwowie w IV Wyższym Gimnazjum uzyskał świadectwo dojrzałości 8 lipca 1886r. 26 lipca tegoż roku zdał egzamin rządowy na wydział prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia ukończył w Wiedniu w 1892 r. W tym czasie w Innsbruku zapisał się na wydział teologiczny, prawdopodobnie wówczas podjął decyzję wstąpienia do stanu duchownego. Na dalsze studia wyjechał do Rzymu. 12 czerwca 1896 r. otrzymał stopień doktora na wydziale prawa kanonicznego i cywilnego w Papieskim Uniwersytecie Laterańskim. Równocześnie studiował dyplomację w Papieskiej Akademii Szlacheckiej. Podczas licznych podróży poznawał świat, kulturę i języki innych narodów. W czasie pobytu w Lille we Francji podjął ostateczną decyzję wstąpienia do stanu duchownego. Adam Stefan Sapieha otrzymał święcenia kapłańskie 1 października 1893 r. Mszę świętą prymicyjną odprawił w kaplicy przy ulicy Kopernika we Lwowie, a następnie w Krasieczynie. Jako duchowny wyjechał do Bośni 24 października 1896 r. W tym czasie na polecenie władz kościelnych interesował się położeniem polskiej emigracji i jej potrzebami.

Niezwyczajna Osobowość - Adam Stefan Sapieha: kardynał, metropolita krakowski, Książę Niezłomny.

19 lutego 1906 r. 36-letni kanonik Adam Stefan Sapieha został przydzielony do najbliższego otoczenia Papieża Piusa X. Przebywając u jego boku miał możliwość reprezentowania Kościoła polskiego w środowisku watykańskim, sprawowania opieki nad prawidłowością jego funkcjonowania w latach zaborów, niewoli, klęski narodowej. Podczas swojego pobytu w Stolicy Apostolskiej otaczał wielką troską cały Kościół katolicki, był obrońcą narodu polskiego żyjącego pod zaborami. Wystąpił w obronie strajkujących polskich dzieci terenu Wielkopolski i Pomorza, domagających się nauczania religii w języku polskim, a nie obowiązującym języku niemieckim.

W dniu 17 grudnia 1911 r. papież Pius X osobiście dokonał konsekracji księcia Adama Stefana Sapiehy na biskupa podczas Mszy św. w Kaplicy Sykstyńskiej. 1 marca 1912 r. przyjazd biskupa Sapiechy do Krakowa, uroczysty wjazd do katedry wawelskiej. Nad miastem rozległy się odgłosy bicia dzwonów czterdziestu świątyń krakowskich, wśród nich królewskiego dzwonu Zygmunta. Biskup odprawił pierwszą uroczystą Mszę św. na Wawelu.

Doniosłym faktem w historii diecezji krakowskiej było podniesienie jej do godności metropolii – 28 październik 1925 r. Pius XI mianował Sapiechę pierwszym metropolitą w Krakowie. Ingres arcybiskupa metropolity odbył się 17 stycznia 1926 r. w katedrze wawelskiej. W swe godło wpisał słowa: „CruX mihi fo-

edus arcus” („Krzyż moim łukiem przymierza”), którymi określał źródło swej siły duchowej.

Działalność duszpasterza metropolity krakowskiego. Czterdzieści lat służby Kościołowi i Polsce (1911 – 1951)

Przypadła na czasy trudne, burzliwe w historii naszego narodu, to lata dwóch wojen światowych, okupacja niemiecka, sowietyzacja Polski. Podczas lat okupacji hitlerowskiej arcybiskup krakowski urósł do symbolu Księcia Niezłomnego i takim pozostał w pamięci Polaków. Za Jego pasterzowania Polska odzyskała niepodległość. Był bowiem postacią nieprzeciętną. Otaczał troską ludzi biednych, bezrobotnych, ofiary kataklizmów dwóch wojen, pragnął poprawić ich byt, w tym celu w 1915 r. utworzył Książęco Biskupi Komitet Pomocy dla Dotkniętych Klęskami Wojny, w 1926 r. - Ratunkowy Komitet Biskupi dla Niesienia Pomocy Biednym, a 1934 r. - Komitet Pomocy dla Dotkniętych Klęską Bezrobocia, w 1934 r. Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Działania charytatywne podejmował również w czasie II wojny światowej i zniewolenia komunistycznego. W czasie okupacji niemieckiej potępił okrutne metody likwidacji Żydów. Ratował ich zezwalając duchownym na wystawianie im fikcyjnych metryk chrztu. Zaangażował się w sprawę

aresztowania profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego 6 listopada 1939 r. Dzięki Jego interwencji większość z nich została uwolniona. Wielokrotnie protestował przeciwko aresztowaniom i wywożeniu Polaków do obozów koncentracyjnych.

W tych ciężkich latach w Krakowie zorganizował tajne Podziemne Seminarium Duchowne, którego słuchaczem był Karol Wojtyła.

Za aktywną postawę niesienia pomocy bliźnim, godną postawę osobistą i niezłomność, jakie prezentował podczas okupacji wobec Niemców, zyskał wśród rodaków ogromny autorytet.

Szczególną troskę w czasie swojego pastrozowania w diecezji krakowskiej otaczał młodzież akademicką, studentom dawał pieniądze, aby się lepiej ubrali. W ich intencji odprawiał nabożeństwa niedzielne z kazaniem w kościele św. Anny. Jedną z trosk księcia metropolity była budowa nowych kościołów. W ciągu pastrozowania metropolity Adama Stefana Sapięhy w diecezji krakowskiej zbudowano 50 kościołów i 100 Domów Katolickich – miejsc spotkań stowarzyszeń parafialnych.

Z wiernymi spotykał się podczas wizytacji kanonicznych, spowiadając, udzielając sakramentu bierzmowania. Zadbał o rozszerzenie prasy katolickiej. Dzięki Jego staraniom Hospicjum św. Stanisława w Rzymie zostało oddane w ręce arcybiskupa Sapięhy. Metropolita Adam Stefan Sapięha za swoją pracę duszpasterską, szczególną troskę o wiernych i metropolię krakowską 23 listopada 1936 r. został odznaczony Orderem Orła Białego przez prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego.

Czasy rządów komunistycznych władz

Po krótkim okresie zachowywania pozorów komunści przystąpili do opanowania całości życia politycznego i społecznego. Miały miejsce aresztowania, wyroki, kary śmierci. Nowa władza występowała przeciwko Kościołowi, likwidowała szkoły katolickie, utrudniała posługi duszpasterskie chorym i więźniom, szkalowała duchowieństwo. 16 lipca 1945 r. arcybiskup Sapięha skierował list pasterski do wiernych archidiecezji krakowskiej, apelując do społeczeństwa o świadomość odpowiedzial-

ności za losy narodu. Kilkakrotnie występował do najwyższych władz państwowych w obronie szykanowanego Kościoła i katolików. Zwracał się do prezydenta państwa Bolesława Bieruta, przeciwko planom akcji wysiedlenia mieszkańców Krakowa, likwidacji szpitala Ojców Bonifratów w Krakowie. Metropolita krakowski jako gospodarz Katedry Wawelskiej, zaapelował do narodu o włączenie się do akcji jej odbudowy ze zniszczeń wojennych.

Aktywna postawa arcybiskupa Sapięhy umocniła katolików w wierze chrześcijańskiej po II wojnie światowej. Ks. Tadeusz Isakowicz – Zaleski w swojej obszernej pracy „Księża wobec bezpieki” podkreśla, że mądra i rozważna polityka metropolity krakowskiego Sapięhy odnosiła wiele sukcesów w okresie rządów komunistycznego aparatu bezpieczeństwa. Zagrożony aresztowaniem w 1950 r. znając metody służb bezpieczeństwa napisał: „W razie gdybym był aresztowany stanowczo niniejszym ogłaszam, że wszelkie złożone tam wypowiedzi, prośby i przyznania się są nieprawdziwe. Nawet gdyby były wygłaszane wobec świadków, podpisane, nie są one wolne i nie przyjmuję je za swoje”.

Podczas II wojny światowej i w PRL, nie

uległ okupantom, nie zgodził się na współpracę i kolaborację, zachował godność.

Wiek i troski nadszarpnęły jego zdrowie. 83-letni kardynał w październiku 1950 r. przeszedł zawał serca. Choroba i osłabienie uniemożliwiły mu funkcjonowanie.

Zmarł 23 lipca 1951 r. o godzinie 7:15. O 8:00 dzwon Zygmunta poinformował mieszkańców Krakowa o odejściu ich duszpasterza. Jego pogrzeb pod Wawelem zmienił się w manifestację. Pochód wyszedł od Franciszkanów i ulicą Bracką, Ryńkiem i Grodzką ruszył na Wawel. Kondukt pogrzebowy prowadził Prymas Stefan Wyszyński. Podczas kazania powiedział o Zmarłym:

„Pozostanie wśród nas duchem swych czynów, bo te czyny żyją i wywołują go przed oblicze stęsknionego narodu, który taknie wspaniałych wzorów życia”.

Po nabożeństwie trumnę złożono w krypcie pod Konfesją św. Stanisława.

Miasto Kraków po wielu latach nazwało Jego imieniem jedną z pomniejszych ulic w Nowej Hucie. Pomnik postawił Mu obok wejścia do Kościoła oo. franciszkanów jeden z jego najlepszych uczniów kard. Karol Wojtyła. Zrobił to mimo oporu władz komunistycznych w 1976 r.

W szkicu ogłoszonym w Paryżu po śmierci kardynała w 1951 r. Włodzimierz Dołęga i Jan Tokarski tak charakteryzowali Adama Stefana Sapięhę:

„...nie był geniuszem, ale za to czymś bez porównania większym i rzadszym: wielkim charakterem. Był niezwykle prawym, po bohatersku prawym człowiekiem. (...) Metropolita promieniował czymś zupełnie odrębnym i szczególnym: Watykanem Piusa X. Widać było po nim szkołę i to znakomitą szkołę kapłańską świętobliwego (...) Papieża, który był przede wszystkim kapłanem duszpasterzem”.

(Michał Rożek, „Krakowska Katedra na Wawelu” str. 275). *Danuta Kostuch*

Bibliografia:

- Księga Sapiężyńska, t 1 i 2, praca zbiorowa pod redakcją ks. Jerzego Wolnego, 1982.
- Rożek M, Kardynał Sapięha, Kraków 2002.
- Żaneta Niedbała, Z Krasiczyna na Wawel. Z dziejów księcia kardynała Adama Sapięhy, wydawnictwo M.

VIVALDI 340 – KONCERT LAUREATÓW

21 kwietnia 2018 roku zakończył się Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy „Vivaldi 340” dla uczniów szkół muzycznych I i II stopnia, organizowany przez Szkołę Muzyczną I stopnia w Wieliczce.

Koncert Laureatów, połączony z ogłoszeniem wyników oraz wręczeniem nagród odbył się w Kampusie Wielickim.

Wśród zaproszonych gości byli: Urszula Rusecka – Posłanka na Sejm RP, Artur Kozioł – Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka, Edward Biernacki – Prezes Małopolskiego Banku Spółdzielczego w Wieliczce, Jerzy Soberńko – Prezes Polskiego Towarzystwa Straussowskiego, Jolanta Suder – Prezes Agencji Artystycznej Violin&Piano, Barbara Borowiec i Józef Kowalczyk (Galeria Garaż).

Chęć wzięcia udziału w konkursie zgłosiło 200 uczestników z Polski, Austrii, Białorusi, Norwegii i Ukrainy.

Jury w składzie: prof. Marek Szwarz (Warszawa) - przewodniczący, dr hab. prof. AM Łukasz Błaszczak (Łódź), mgr Ewa Iwan (Katowice) oceniło 185 uczestników, w tym 9 spoza Polski.

Jury podkreśliło bardzo wysoki poziom przesłuchań, co znalazło swoje odzwierciedlenie w dużej ilości przyznanych nagród i wyróżnień. Pomysł organizatorów, aby wprowadzić w najstarszej grupie obowiązek wykonania koncertu podwójnego z zawodowym skrzypkiem (ideę niespotykaną na innych konkursach dla dzieci) dał możliwość oceny uczestników również pod kątem predyspozycji kameralnych, a dla młodych artystów było to zapewne wspaniałym doświadczeniem i niezapomnianym przeżyciem.

Grand Prix – skrzypce lutnicze (fundator: Małopolski Bank Spółdzielczy w Wieliczce) z rąk Prezesa Edwarda Biernackiego otrzymała Emilia Szymańska (Katowice).

Artur Kozioł wręczył Nagrody Burmistrza Wieliczki (smyczki) Karolowi Bišta (Krzyszowice) za najlepiej wykonany koncert J. S. Bacha oraz Maryi Rusina (Mińsk/Białoruś) za najlepiej wykonany koncert A. Vivaldiego na dwoje skrzypiec.

Nagroda Starosty Wielickiego (futurał skrzypcowy) za ciekawszą interpretację utworu polskiego kompozytora przypadła Adriannie Łukaszczyk (Kraków).

Nagrodę dla najmłodszego uczestnika konkursu (fundator: Józef Kowalczyk) – obraz artysty – otrzymał Franciszek Idzik (Kielce).

Nagrodę Polskiego Towarzystwa Straussowskiego i Agencji Artystycznej Violin & Piano – koncert z Orkiestrą Obligato w Filharmonii Krakowskiej - otrzymały Sara Rejko (Kraków) oraz Zuzanna Sitek (Kraków).

Anna Wójtowicz ufundowała Nagrodę Specjalną za wyróżniającą współpracę podczas wykonania koncertu A. Vivaldiego a-moll op. 3 nr 8 RV 522 na dwoje skrzypiec:

Alanis Alvarez (Kraków), Martynie Boguni (Katowice), Agacie Mysiakowskiej (Mława) oraz Michałowi Krajewskiemu (Legnica).

Marek Polański wyróżnił za współpracę podczas wykonania koncertu A. Vivaldiego a-moll op. 3 nr 8 RV 522 na dwoje skrzypiec: Yanę Apanasevich (Mińsk/Białoruś), Adriannie Łukaszczyk (Kraków), Maryię Rusinę (Mińsk/Białoruś) oraz Emilię Szłapa (Katowice).

Część artystyczną wypełniły koncerty patrona konkursu

CARITAS Z EWA WACHOWICZ

W dniu 6 kwietnia 2018 r. w Campus Misericordiae w Brzegach miały miejsce warsztaty kulinarne z Ewą Wachowicz w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa „EWA GOTUJE CARITAS”. Zajęcia przygotowano w współpracy z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wieliczce. W warsztatach wzięli udział mieszkańcy Ośrodka, uczestnicy zajęć w placówce dziennej, ich rodziny, a także dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Wieliczce. Wszyscy uczestnicy warsztatów mieli pełną rękę roboty. Dzieci zrobiły pyszne ciasteczka, natomiast dorośli dania z drobiu na różne sposoby. Uczestnicy przygotowali pierś z kurczaka w płatkach kukurydzy, nóżki w sosie śmietanowym oraz sałatkę z kuskusem, rukolą i suszonymi pomidorami. Wszystkich gotujących swoim czujnym okiem doglądała Ewa Wachowicz, udzielając rad i wsparcia. Dla wszystkich było to miłe i niezapomniane spotkanie, nikt też nie wyszedł z tych warsztatów głodny.

Pani Ewie Wachowicz bardzo serdecznie dziękujemy za udział w warsztatach kulinarnych, za ciepły uśmiech i naukę gotowania. *UMiG Wieliczka*

w wykonaniu laureatów Grand Prix oraz I miejsc. Młodym skrzypaczkom: Emilii Szymańskiej (Katowice), Natalii Dragan (Legnica), Lucji Mateńko (Łuków), Małgorzacie Gołębiowskiej (Kraków), Yanie Apanasevich (Mińsk/Białoruś), Adriannie Łukaszczyk (Kraków) oraz Marysi Rusinie (Mińsk/Białoruś) i Markowi Polańskiemu towarzyszyła Expressivum Modern Orchestra pod dyr. Martyny Drabczyńskiej. Partię basso continuo realizowała na klawesynie Paulina Tkaczyk.

I tym muzycznym akcentem zakończyła się VI edycja Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego „Vivaldi 340”. Na kolejną zapraszamy za dwa lata. *Izabela Szota*

SPACER NAD PRZEPAŚCIĄ w świetlicach

Co zrobić, aby będąc w jednym miejscu odbyć spacer nad przepaścią, przejażdżkę na rollercoasterze i przeżyć wiele innych niezapomnianych przygód? Sekretem są specjalnie zaprojektowane gogle, które umożliwiają przeniesienie się do świata wirtualnej rzeczywistości. 11 kwietnia w świetli-

cach środowiskowych w Janowicach, Sułkowie i Mietniowie zaprosiliśmy do wspólnej zabawy, która dostarczyła niesamowitej frajdy dużym i małym odbiorcom. Kolejne spotkania z wirtualną rzeczywistością już 23 maja w Sygnejczowie, Kokotowie i Lednicy Górnej. Zapraszamy. *CKiT Wieliczka*

fot. CKiT Wieliczka

VI GMINNY PRZEGLĄD TEATRZYKÓW DZIECIĘCYCH „TEATR I MY”

W dniach 16- 18 kwietnia 2018 r. w auli Domu Ludowego w Wieliczce odbył się coroczny Gminny Przegląd Teatrzyków Dziecięcych „Teatr i my”. Już po raz szósty organizatorem była Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 4 im. Erazma Józefa Jerzmanowskiego w Wieliczce oraz Stowarzyszenie Moje Krzysz-kowice.

LAUREACI - WŚRÓD ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH:

I miejsce – PS nr 4 w Wieliczce, przedstawienie pt. „Królowa Śniegu”

II miejsce – SP nr 4 w Wieliczce, przedstawienie pt. „Przygoda niegrzecznej żabki”

III miejsce – NP Artystyczno – Językowe „Puchatkowo”, przedstawienie pt. „Niewielki, ale śliczny – Wiosenny Teatrzyk ekologiczny!”

WYRÓŻNIENIA GRUPOWE:

Przedszkole Sióstr Urszulanek w Sierczy, Przedstawienie pt. „Podróż po Polsce”

PS nr 1 w Wieliczce, Przedstawienie pt. „Brzydkie Kaczątka”

Niepubliczne Przedszkole „Siedmiomilowe Buty” w Wieliczce,

Przedstawienie pt. „Na krakowskim rynku”

PS w Koźmicach Wielkich, Przedstawienie pt. „W krainie bajek”

LAUREACI – WŚRÓD KLAS I-III

I miejsce- SP nr 4 w Wieliczce, Przedstawienie pt. „Kukułka”.

II miejsce- SP im. Janusza Korczaka w Węgrzicach Wielkich, przedstawienie pt. „Smerfy”

LAUREACI - WŚRÓD KLAS IV - VII

I miejsce- SP w Śledziejowicach, Przedstawienie

pt. „Pchły szachrajki przygód kilka”

II miejsce- SP w Sygnejczowie, Przedstawienie pt. „Magiczny las” Autorski Musical Ekologiczny

III miejsce - SP nr 4 w Wieliczce, Przedstawienie „Bądź sobą”

fot. Agata Głowacka

Mamy nadzieję, że uczestnictwo w VI Gminnym Przeglądzie Teatrzyków Dziecięcych zainspirowało uczniów do dalszej pracy, a także dostarczyło im wielu miłych wrażeń. *Izabela Glac*

z cyklu:

SŁODKIE WTORKI

z Kołem Gospodyń
Wiejskich Koźmice Wielkie

Po inauguracyjnym spotkaniu cyklu SŁODKIE WTORKI z Kołem Gospodyń Wiejskich z Podstolic, które zaszerwowało pyszny placek chatwowo-bezowy przyszła pora na słodkości przygotowane przez gospodynie z KGW Koźmice Wielkie. Podczas spotkania, które odbyło się w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce w ostatni wtorek kwietnia goście mogli zasmakować znakomitej szarlotki na ciepło z lodami. CKiT Wieliczka

fol. CKiT Wieliczka

OBCHODY 78. ROCZNICY ZBRODNI KATYŃSKIEJ I 8. ROCZNICY KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ W WIELICZCE

W dniu 10 kwietnia odbyły się w Wieliczce uroczystości upamiętniające 8. Rocznicę Katastrofy Smoleńskiej. Obchody rozpoczęła msza św. w intencji Ojczyzny, pomordowanych na Wschodzie oraz ofiar Katastrofy Smoleńskiej odprawiona w kościele św. Klemensa.

Następnie pod krzyżem katyńskim, znajdującym się przy pomniku Odrodzenia Polski na wielickich plantach, zapalono znicze, a delegacje złożyły kwiaty. Na zakończenie zebrani przeszli pod siedzibę IPN, gdzie pod tablicą upamiętniającą Janusza Kurtykę, prezesa IPN, który zginął również w tej katastrofie, zapalono znicze i złożyono kwiaty. W piątek 13 kwietnia przypadła natomiast 78. rocznica Zbrodni Katyńskiej. Z tej okazji w Szkole Podstawowej nr 1 w Wieliczce odbyła się akademie przygotowana przez uczniów. Następnie na Cmentarzu Komunalnym w Wieliczce złożyono kwiaty i zapalono znicze przed tablicą upamiętniającą pomordowanych w Katyniu i łagrach na terenie byłego Związku Radzieckiego oraz przed tablicami i 34 Dębami Pamięci symbolizującymi 34 oficerów Wojska Polskiego z Ziemi Wielickiej zastrzelonych przez NKWD w 1940 r. UMiG Wieliczka

ODPRAWA JEDNOSTEK OSP GMINY WIELICZKA W BRZEGACH

5 kwietnia w Domu Kultury w Brzegach odbyło się podsumowanie kampanii sprawozdawczej działalności jednostek OSP w Gminie Wieliczka. W naszej gminie działa ich 16, w tym 3 zostały włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W spotkaniu uczestniczyli prezesi, naczelnicy i skarbnicy Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Burmistrz Wieliczki Artur Kozioł wraz z zastępcami Piotrem Krupą i Rafałem Ślęczką. Podczas spotkania omówiono wyniki roku ubiegłego oraz plan na rok bieżący z uwzględnieniem doposażenia samochodów ratowniczo – gaśniczych.

Spotkanie prowadził prezes Zarządu Mięjsko Gminnego ZOSP RP Władysław Kucharski. UMiG Wieliczka

Narodowy radykalizm z Menorą

Słowem kluczem ówczesnej kampanii Marca 68, której rocznicę właśnie obchodzono był „syjonizm” będący w istocie de-sygnatem nie poglądów politycznych, a żydowskiego pochodzenia. Mniejszość żydowska była jednak przed wojną niezwykle podzielona politycznie. Syjonizm nie był ruchem monoideowym. Podobnie zresztą jak polska scena niepodległościowa obejmująca, między innymi, zarówno lewicę Piłsudskiego jak i prawicę Dmowskiego. Tak samo w ramach szerokiego nurtu syjonistycznego mieściły się nierzadko siły tak odległe, że wzajemnie niechętnie.

Nazwa nurtu wywodziła się od hebrajskiego określenia Ziemi Izraela czyli Syjonu i nadana została przez dziennikarza Nathana Birnbauma postulującego w 1890 r. powrót Żydów do ich dawnej ojczyzny. Idea ta przekształcona została wkrótce w ruch polityczny przez innego dziennikarza, Teodora Herzla. Pod wpływem rosnących pod koniec wieku XIX nastrojów antysemitycznych, głównie w Rosji i krajach niemieckojęzycznych uznał on, iż Żydzi z diaspory powinni dążyć do utworzenia własnego państwa narodowego. Początkowo rozważano jego lokalizację w Ugandzie, najpopularniejszą zaś kandydaturą była francuska kolonia – Madagaskar. Tylko część syjonistów, ta najambitniejsza marzyła o historycznej ziemi Żydów czyli o będącej wówczas pod zarządem Korony Brytyjskiej Palestynie. Marzenia te podscyili jednak sami Brytyjczycy w 1917 r., w trakcie I wojny światowej, ogłaszając tak zwaną Deklarację Balfoura. W niej określali Palestynę niejednoznacznym politycznie mianem „siedziby narodowej” Żydów. Zwiększyło to co prawda emigrację Żydów do nowej ojczyzny, nie chroniąc ich jednak przed niezadowolaniem ludności arabskiej. W 1920 r. doszło do serii pogromów z rąk Palestyńczyków, między innymi w miejscowości Tel Hai. Wydarzenie to skłoniło jednego z przywódców syjonistycznych

Zeeva Żabotyńskiego do przededefiniowania ideologii. W 1923 r. na spotkaniu w liceum hebrajskim w Rydze ogłosił program rewizjonistyczny i powołał Betar – młodzieżowy ruch wzorowany na skautingu. Nazywany zamiennie Związkiem Trumpeldora od kapitana który poległ bohaterstwo broniąc osady w Tel Hai. Program ten był prosty i radykalny. Zniechęcony do politycznych gier i pertraktacji na salonach Żabotyński zaproponował w ich miejsce akcję bezpośrednią. Uznał, iż tylko o własnych siłach i za pomocą walki zbrojnej Żydzi mają szansę wybić się na samodzielność. Co ciekawe, bezpośrednią inspiracją był dlań sukces Piłsudskiego i jego legionistów w wywalczeniu niepodległości. Społeczność żydowską tworzyli handlarze i przedstawiciele wolnych zawodów. O ile socjalistyczni syjonisci z Bundu chcieli z nich stworzyć rolników kolonizujących przyszły Izrael to celem Żabotyńskiego było wykreowanie żołnierzy. Dlatego Betar od początku był organizacją silnie zmilitaryzowaną z kodeksem wojskowym, podporządkowaniem wodzowi, z kultem siły, musztry i sportu. Był też mocno nacjonalistyczny, stawiający naród ponad indywidualizmem, ale i tradycją religijną. Dlatego też zdecydowanie zwalczali socjalizm i komunizm ale też potępiali kapitalizm jako przejawy kosmopolityzmu. Jeśli dodamy do tego fakt, iż ich piaskowe mundury („w kolorze piasku Palestyny”) z koalicijkami odróżniał od późniejszego Hitlerjugend jedynie znak menory na guzikach, to nie dziwi, iż przez zarówno polskich, jak i żydowskich socjalistów wyzywani byli od faszystów, a ich wódz od „małego Hitlerka”.

Czy zatem Betar był organizacją faszystowską? Raczej nie, choć zdecydowanie należał do szeroko rozumianego nurtu narodowo-radykalnego popularnego w całej przedwojennej Europie. Stawiał na młodość, aktywizm, radykalizm, zasadę wodzowską, prymat narodu nad jednostką, zwalczał dualizm kapitalizmu i socjalizmu, sta-

wiając ponad nim interes narodu i kooperację. Betar współpracował z włoskimi młodzieżówkami faszystowskimi jak Balila a sam Mussolini udostępnił im szkołę Nawigacyjną w Civita Vecchia. Z drugiej strony Zeev Żabotyński podkreślał rozróżnienie pomiędzy nacjonalizmem narodowo-wyzwoleńczym, słusznym etycznie a potępianym szowinizmem i ekspansjonizmem kosztem innych narodów. Brak też było rozważań na temat kształtu przyszłego państwa, czy w ogóle wizji państwa totalnego, jaka była rdzeniem faszyzmu.

Trzeba też przyznać, iż organizacja ta cieszyła się przychylnością samego marszałka Piłsudskiego oraz elit wojskowych II RP. Widziano w niej narzędzie oporu i alternatywę dla komunistycznej agitacji padającej często na podatny grunt wśród żydowskiej biedoty. Często, betarczycy byli źródłem informacji dla nieznanym w terenie oficerów polskiej policji co do działań grup komunistycznych. W zamian, nie tylko zezwalano im na posiadanie broni ale wręcz oferowano poligony dla ćwiczeń strzeleckich. Zachowały się także wspólne fotografie oficerów WP z obozów szkoleniowych Betaru. Najbardziej kontrowersyjnym rozdziałem tej współpracy był obóz szkoleniowy pod Andrychowem na wiosnę 1939 r., w którym oficerowie polskiego wywiadu szkolili działaczy dowodzonej przez Abrahama Sterna grupy Lechi (nazywanej przez Brytyjczyków później „Gangiem Sterna”). Razem z Irgunem dokonywała ona w Palestynie ataków terrorystycznych na Brytyjczyków, w których ginęli też cywile (słynny atak na Hotel Króla Dawida). Trzeba jednak przyznać, iż Żabotyński, gdy tylko wybuchła II wojna światowa nakazał powstrzymanie się od jakichkolwiek akcji wymierzonych w Brytyjczyków.

W trakcie niemieckiej okupacji członkowie Betaru działali w Żydowskim Związku Wojskowym i wzięli udział w powstaniu w getcie warszawskim. Po wojnie i wkroczeniu Rosjan na terytorium Polski, ci betarowcy, którzy uniknęli cudem śmierci z rąk niemieckich zazwyczaj zidentyfikowani wywożeni byli na Sybir. Ich pobratymcy działający w strukturach komunistycznych nie zapomnieli przedwojennej wrogości i wzajemnych potyczek. Z drugiej zaś strony w tworzącym się wówczas Izraelu karty rozdawali przedstawiciele lewicy i centrum. Jednak Betar zdołał odcisnąć jakiś ślad. Jednym z premierów Izraela był Menachem Begin, szef przedwojennego oddziału Betar na Polskę, a ludzie związani z Beta-rem organizowali izraelską flotę. Za polityczną spadkobierczynią zaś uchodzi obecna w parlamencie partia Irgun. *Stanisław Żuławski*

KONCERT PAPIESKI W JANOWICACH „MOCNI MOCĄ WIARY”

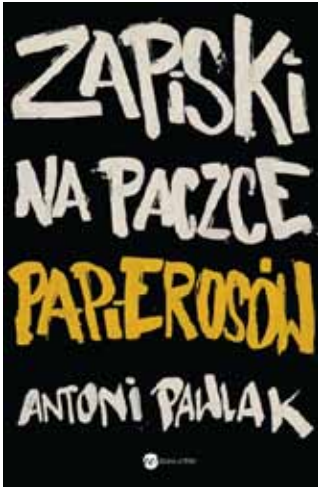
Już od wielu lat mieszkańcy Miasta i Gminy Wieliczka aktywnie włączają się w obchody rocznicy odejścia do Domu Ojca Świętego Jana Pawła II poprzez wspólną modlitwę, śpiew, refleksję... W tym roku spotkaliśmy się w niedzielę 8 kwietnia w Janowicach w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, gdzie odbył się koncert pt. „Mocni mocą wiary” w wykonaniu zespołu Play&Pray z towarzyszeniem chóru Gospel Voice pod kierownictwem Anny Madej.

Mottem koncertu stały się słowa Jana Pawła II, wygłoszone podczas homilii na krakowskich Błoniach w 1979 r. Warto podkreślić, że koncert odbył się w Święto Bożego Miłosierdzia, a papież – Polak, niestrudzony pielgrzym i autentyczny sługa miłosierdzia głosił, że nic nie jest bardziej potrzebne człowiekowi niż Miłosierdzie Boże. Wędrujemy śladami Jana Pawła II, który był w różnych miejscach naszej gminy, o czym świadczą liczne pamiątki pozostawione przez Papieża – Polaka. Jedną z takich pamiątek jest dla nas zdjęcie, na którym widnieje Karol Wojtyła przy torcie, którym poczęstowano go w jednym z wielickich domów. Tak więc Wadowice mają papieskie kremówki, a Wieliczka ma papieski tort! - podkreślił burmistrz Wieliczki, Artur Kozioł.

Serdecznie dziękujemy ks. proboszczowi Janowi Mrózkowi za zaproszenie i pomoc w organizacji wydarzenia, a także Marii Woźniak wraz z KGW w Janowicach za przygotowanie poczęstunku. UMiG Wieliczka

fot. UMiG Wieliczka

Recenzja książki Antoniego Pawlaka
„Zapiski na paczce papierosów”,
wyd. Wielka Litera,
data premiery: 28 marca 2018.

Umberto Eco pisał na pudełkach od zapalek. Antoni Pawlak – wieloletni palacz, głównie sportów i ekstrema mocnych – notował na paczkach papierosów. Eco wyszły z tego interesujące felietony. Co proponuje nam Pawlak? Zbiór przede wszystkim chaotycznych zapisków. Mieszających perspektywy czasowe, odwołujących się do dłuższych spotkań, ale też ekscytujących autora przypadkowych kontaktów. Zbiór opowiadający o tym, jak można było przeżyć PRL z podniesioną głową, a potem tylko przez chwilę – po przemianie ustrojowej – mieć wrażenie, że oto teraz będzie się żyć w normalnym kraju. Pawlak próbuje odczarować mit nieszczęśliwego Polaka, udowadniając we wspomnieniach, że nawet te najczarniejsze można dzisiaj opisać dowcipnie i ironicznie. „Zapiski na paczce papierosów” to jednak zestaw dykteryjek i anegdot, w których brak jest jakichś komentarzy szerzej wyjaśniających konteksty. To takie teksty nasyczone treścią, satyryczne i rubaszne, mające bawić albo lapsusami językowymi (niektóre są świetne!), albo tym, że jakaś znana persona użyła wulgaryzmu lub odwołała się do czynności fizjologicznych czy intymnych. Zastanawia także załączony indeks nazwisk. Lista jest imponująca. Czy to właśnie ci znani ludzie mają – mówiąc kolokwialnie – robić tę książkę? Bo poza wszystkim, co w niej wartościowe, mam wrażenie, że Antoni Pawlak chce się przede wszystkim z dumą przyznać do tego, że jak wieloma ważnymi ludźmi pił, palił, rozmawiał i dowcipkował. Zwłaszcza wtedy, gdy poczucie humoru było w Polsce systemowo zawieszane. To na pewno ciekawy zapis tego, w jaki sposób państwo polskie próbowało funkcjonować najpierw w sowieckim reżimie, a potem w degrengolacji

Z GÓRNEJ PÓŁKI

ładzie wartości po tak zwanym odzyskaniu niepodległości. Pawlak opowiada o tym, jak polska inteligencja stawiała czynny opór władzy, ale także o tym, w jaki sposób wewnętrznie atomizowała się, bo te zapiski obrazują czasy licznych fałszywych przyjaciół, portretują też ludzi zaskakująco mocno zmieniających poglądy. Nie ma w nich jednak – nawet groteskowego – utyskiwania na niechlubne karty naszej historii ani na tych, którzy zapisali się na nich niegodnie czy nieuczciwie. Nie ma osądów, moralizatorstwa, jest przede wszystkim komizm słowny i sytuacyjny, opowieść o rodzącej się tożsamości poety, dziennikarza, sportowca, człowieka bardzo uważnie obserwującego polskie przemiany i zakochanego w polskości tą trudną miłością, którą tak często trzeba było zapijać, by ujrzeć siebie w świetle innym niż to narzucane przez politykę kontekst społeczno-polityczny.

Na publikację składają się króciutkie teksty nazywane przez autora fraszkami. Do tego inteligentny wstęp odwołujący się do różnicowania ludzkiej percepcji i wypisy z listów, przemówień, oficjalnych pism. I przede wszystkim ludzie. Rozmaici, różnorodni, powszechnie znani, ale zupełnie nie z tej strony, z jakiej pokazuje ich Pawlak. Wspomniana już lista nazwisk jest pokazna. Wystarczy wspomnieć Andrzeja Wajdę, Bronisława Geremka, Leszka Szarugę, Jacka Kaczmarskiego czy Marka Nowakowskiego. Polityka, sztuka, codzienna praca w mediach. Opary tytoniowe, smaki często nielegalnych alkoholi, potajemne spotkania i szept, konfrontacje i dowcipy słowne. Wyjątkowo różnorodna mieszanka zmierzająca raczej donikąd. A może celowo nieuporządkowana, bo to zadanie czytelnika, by z tego zbioru wspomnień stworzyć jakąś spójną całość. Tak czy owak forma książki przy dłuższej lekturze nieco irytuje. Nie chodzi o to, że część rzekomo zabawnych sytuacji nie jest taka albo wyraźna ze znanych związków frazeologicznych, których kaleczeniem lub budowaniem na nowo zajmują się rozmówcy Pawlaka. Chodzi o opowieść. O to, że najpierw odnosi się wrażenie, iż to będzie ciekawa rozprawa o tożsamości opozycjonisty, ale potem wszelkie tropy się urywają, pozostają odwołane od siebie i odizolowane krótkie frazy, zatamizowane scenki.

Wspomniane ciekawe nazwiska pojawia-

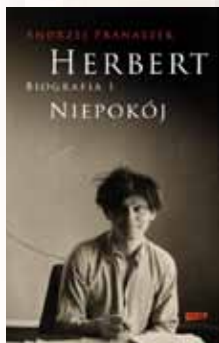
ją się czasem w naprawdę interesujących narracjach. Jarosław Iwaszkiewicz we śnie. Zbigniew Herbert proponujący ideę strajku grzybowego. Trauma rozpoznania przez Jarosława Kaczyńskiego. Opowieść o tym, że Tadeusz Mazowiecki mógł mieć inne imię. Tak, sporo jest w książce Pawlaka zdarzeń, których prawdziwość przebiegu będą po publikacji uzgadniać z nim niektórzy ze wspomnianych ludzi. Bo pamięć jest wybiórcza i bywa dowcipna. Antoni Pawlak ma tego świadomość. Lekkość i bezpretensjonalność tych zapisków idą w parze z takim narzuconym trochę z góry przekonaniem autora, że musi pokazać, jacy to byliśmy fajni, nonszalancy, zabawni i oddaleni od wszystkiego, co przez lata naznaczało polskie społeczeństwo trudną do wykorzenia w kolejnych pokoleniach traumą. „Zapiski na paczce papierosów” to książka o tym, jaka Polska jest dziwna i zaskakująca. Jak wiele złego się w niej wydarzyło i jak to pokłosie zła wdziera się gdzieś dalej, wciąż na nowo, wciąż z zaskakującą konsekwencją. To świat widziany także z perspektywy pracy dziennikarza, bo Pawlak chętnie przywołuje wspomnienia związane z pracą w „Gazecie Wyborczej” i „Super Expressie”. Możemy zatem przyrzeć się temu, w jaki sposób kształtowana była opinia publiczna, jak proponowano rozumieć rzeczywistość i jak to rozumienie traktowali sami odpowiedzialni za jego kreację. Jest mimo wszystko sporo goryczy w opowieści o tym, jak fałszywi okazywali się niektórzy ludzie, ale też nadużywane moim zdaniem słowo „przyjaźń”, choć sam Pawlak zaznacza, że zawsze uściśnie każdą wyciągniętą rękę i nie jest to dla niego powód do dumy.

Podsumowując, „Zapiski na paczce papierosów” to z pewnością ciekawe urozmaicenie pośród nad wyraz poważnych i tonujących w patosie wspomnień z drugiej połowy minionego stulecia. Pawlak stawia na dowcip i brak sugerowania, czym miałyby być moralność działań oraz przekonania. To jednak narracje pozbawione jakiegokolwiek wewnętrznej dyscypliny, zebrane w przypadkowej kolejności, tak też zredagowane i poza chwilowym poczuciem obcowania z wielkimi ludźmi na zwyczajnej płaszczyźnie życia oferujące nam niewiele więcej.

Jarosław Czechowicz

NOWOŚCI WYDAWNICZE Z WIELICKIEJ KSIĘGARNI

Andrzej Franaszek - Herbert. Biografia

Monumentalna biografia Zbigniewa Herberta składająca się z dwóch tomów zatytułowanych Niepokój oraz Pan Cogito. Andrzej Franaszek, autor znakomicie przyjętej w Polsce i na świecie biografii Cz. Miłosza z pieczołowitością portretuje Zbigniewa Herberta. Nie pomija tematów trudnych czy kontrowersyjnych, głęboko wczytuje się w korespondencję i prywatne, dotąd nieznanne notatki, by na nowo oświetlić twórczość poety. Pogmatwane losy Herberta wpisuje w historyczną panoramę, co sprawia, że z niemal dwóch tysięcy stron wyłania się nie tylko pasjonująca wielowątkowa opowieść nie tylko o jednym z najwybitniejszych polskich twórców dwudziestego wieku, ale i o epoce, która go kształtowała.

Sławomir Koper – Zbrodnie z namiętności

Bohaterami najnowszej książki S. Kopra są ludzie, którzy za miłość i namiętność zapłacili najwyższą cenę, ginąc z ręki zazdrosnych lub porzuconych partnerów czy rywali. Każdy przypadek z bohaterów kart książki był inny, każdy jednak dramatyczny i poruszający. Szczególnie przejmująca jest najbardziej współczesna z tych opowieści – historia śmierci Andrzeja Zauchy, zrekonstruowana na podstawie niepublikowanych akt sądowych z procesu jego zabójcy.

Andrzej Pilipiuk – Wampir z KC

Wampir z KC jest zbiorem opowiadań czyli najbardziej charakterystyczną formą pisarską tego autora. Całość dzieje się w okresie przemian. Mamy do czynienia z raczkującym kapitalizmem. Nie brakuje w książce historii o wczasach pracowniczych, wyprawie na grzyby w styczniu, bo nie dowiedzieli na czas atlasów. Cóż kapitalizm najwyraźniej już jest, ale kapitalistów zapomnieli dowieźć.

W ogóle ta nowa rzeczywistość jest jakaś taka jakaś...podobno łudzająca do tej starej. Komuna ustępuje miejsca kapitalizmowi, co jednak nie oznacza, że wszystko nagle układa się świetnie.

Maciej Lisak

ŚRODKI FINANSOWE NA GRANTY W LGD POWIATU WIELICKIEGO

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego planuje przeprowadzić w terminie 7-30 maja 2018 nabór grantowy z zakresu *Wzmocnienie kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych.* Zadania zaplanowane do realizacji w ramach projektu granowego polegać będą na wspieraniu aktywności, oddolnych inicjatyw i edukacji obywatelskiej mieszkańców obszaru LGD Powiatu Wielickiego. W naborze mogą wziąć udział podmioty z obszaru Gmin Niepołomice, Kłaj i Wieliczka - obszar wiejski. Do uzyskania jest możliwy grant w wysokości od 5 000 do 30 000 PLN. Pula środków dostępnych w naborze to 180 000 PLN. Terminy i zasady składania wniosków zostaną opublikowane m.in. na stronie internetowej www.lgdpowiatwielicki.eu

Informacji udziela Biuro LGD

Tel: 12 288 00 95

Mail: biuro@lgdpowiatwielicki.eu

„EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH: EUROPA INWESTUJĄCA W OBSZARY WIEJSKIE”.

de lege artis

PORADY PRAWNE

TERMINY W PRAWIE – JAK JE LICZYĆ?

Każdy kto miał do czynienia z cywilnym postępowaniem sądowym zapewne miał problem z obliczaniem terminu do jakiejś czynności lub z kwestią obliczenia terminu przedawnienia roszczeń. Problematyka terminów w postępowaniu cywilnym została opisana w ustawie kodeks cywilny.

Przepisy kodeksu cywilnego dotyczące terminów stosujemy zawsze wtedy, gdy ustawa, orzeczenie sądu lub decyzja innego organu państwowego albo czynność prawna oznacza termin nie określając sposobu jego obliczania. Zazwyczaj jeżeli dostajemy wezwanie z sądu do wykonania jakiejś czynności w terminie to sąd w pouczeniu wyjaśnia nam jak obliczać termin. Jednak takie pouczenie nie zawsze znajduje się w piśmie sądowym lub często przeciętny człowiek pomimo pouczenia i tak nie potrafi obliczyć prawidłowo terminu.

Terminy mogą być oznaczone na kilka sposobów. Mogą to być terminy oznaczone w dniach. Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Należy jednak pamiętać, że jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło. Dla przykładu termin 7 – dniowy rozpoczynający się w poniedziałek 31 marca kończy się w kolejny poniedziałek 7 kwietnia, zatem do jego obliczenia nie uwzględnia się pierwszego poniedziałku.

Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca. Jednakże przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin upływa z początkiem ostatniego dnia. Dla przykładu termin miesięczny rozpoczynający się dnia 15 marca 2018 roku zakończy się dnia 15 kwietnia 2018 roku, zaś termin tygodniowy rozpoczynający się w piątek zakończy się w przyszły piątek. Jeżeli termin jest oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca. Termin półmiesięczny jest równy pię-

nastu dniom. Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, miesiąc liczy się za dni trzydzieści, a rok za dni trzysta sześćdziesiąt pięć.

Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą. Jeżeli termin upływa dnia 26 grudnia 2018 roku (drugi dzień świąt Bożego Narodzenia), to termin upływa dnia 27 grudnia 2018 roku, gdyż drugi dzień świąt Bożego Narodzenia jest w Polsce dniem uznanym za ustawowo wolny od pracy.

Kolejną kwestią związaną z upływem czasu w prawie cywilnym jest kwestia przedawnienia. Kwestia ta jest bardzo ważna, gdyż pozwala bardzo łatwo uwolnić się od odpowiedzialności dłużnikowi, zaś jest bardzo niebezpieczna dla wierzyciela, który przez przedawnienie może bezpowrotnie utracić swe roszczenia.

Kodeks cywilny stanowi, iż z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. Oznacza to, że jeżeli ktoś domaga się od nas spełnienia roszczenia np. pieniężnego a upłynął już okres przedawnienia to możemy ten zarzut podnieść dla swojej obrony co ostatecznie może oznaczać dla nas wygraną w procesie.

Terminy przedawnienia są różne dla różnych stosunków prawnych i roszczeń. Zasadą jest natomiast, iż jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zale-

ży od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Oznacza to, że np. roszczenie o zapłatę kwoty pieniężnej nie zacznie się przedawniać jeżeli nie stało się jeszcze wymagalne, tzn. nie można się jeszcze domagać zapłaty określonej kwoty pieniężnej.

Bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu: co do roszczeń, które przysługują dzieciom przeciwko rodzicom - przez czas trwania władzy rodzicielskiej; co do roszczeń, które przysługują osobom niemającym pełnej zdolności do czynności prawnych przeciwko osobom sprawującym opiekę lub kuratelę - przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli; co do roszczeń, które przysługują jednemu z małżonków przeciwko drugiemu - przez czas trwania małżeństwa; co do wszelkich roszczeń, gdy z powodu siły wyższej uprawniony nie może ich dochodzić przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw danego rodzaju - przez czas trwania przeszkody.

Bieg przedawnienia przerywa się: przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje; przez wszczęcie mediacji.

Należy pamiętać, że kwestie dotyczące terminów oraz przedawnienia roszczeń opisane w artykule różnią się dla różnego rodzaju roszczeń i innych gałęzi prawa. *radca prawny Paweł Cieśla*

.....

Augustyn i Cieśla
Kancelaria Radców Prawnych
www.augustynciesla.pl / tel. 694 402 783

Artur Kozioł Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka
Jacek Juszkiewicz Starosta Wielicki
zapraszają na obchody

227. Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja

PROGRAM OBCHODÓW:
2 maja /środa/ - Święta Flagi
 godz. 10.00 - Kościół Wielki
 Duszpastyria przy pomocy specjalistycznego
 ZOLMERZY ZWIĄZU WALKI ZBRONIA ARMII KRAJOWEJ z piosenką "SOSNA-LAS"
 (na życzenie!)
3 maja /czwartek/ - Wieliczka
 godz. 10.00-11.00 - Plerek strażaki dla mieszkańców,
 prezentacja Jednostek OSP Gminy Wieliczka, pokazy ratownictwa medycznego
 (na życzenie!)
 godz. 10.00 - Masa Święta w Intencji Ojczyzny i uświetnie
 Teatrykalna Spiewanka "Laska" (na życzenie, Harmonia)
 godz. 11.00 - Placemiarz pocztów sztandarowych ulicami miasta
 godz. 11.15 - Złazanie banieży pod POMNIEM ODDRODZENIA POLSKI
 (na wioślach pływackich)

KONCERT PIĘŚNI

WITAJ MAJ!

W WYKONANIU
TOWARZYSTWA ŚPIEWACZEGO
„LUTNIA”

3 MAJA
2018r.
godz. 18:00

CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
RYNEK GÓRNY 6
WSTĘP WOLNY

KONKURS

Szkoła Podstawowa im. Anny Jaki w Mierosławiu,
Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce
oraz Lokalne Grupa Działania Powiatu Wielickiego
zapraszają do udziału w VI edycji konkursu
„KAPLICZKI, KRZYŻE PRZYDROŻNE
I FIGURY ŚWIĘTYCH W GMINIE
WIELICZKA”

Konkurs adresowany jest do uczniów: przedszkoli,
szkół podstawowych i gimnazjów z gminy Wieliczka.

Cel konkursu:

- Rozwijanie i pogłębianie zainteresowań dzieci i młodzieży
tradycją i historią swojej gminy
- Rozbudzanie u młodego pokolenia poczucia odpowiedzialności
za stan zabytków i miejsc pamięci
- Ukazanie poprzez prace fotograficzne piękna naszej gminy

Prace konkursowe można składać do 7 maja 2018r.
Regulamin konkursu dostępny na stronie internetowej:
www.spmieroslaw.edu.pl

Honorowy patronat nad konkursem objął
Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka Artur Kozioł
oraz Muzeum Zup Krakowickich Wieliczka

W GABINECIE FILMOWYCH CIENI

RYNEK W CENTRUM KULTURY

19 MAJA
2018r.
godz. 20:30

AXAME!

ZWIĄZ MNIĘ

z REZILIO ALMADOVAR

RYNEK W CENTRUM KULTURY

KONCERT

RYNEK W CENTRUM KULTURY

26 MAJA
2018r.
godz. 20:00

Rynek Górny w Wieliczce
WSTĘP WOLNY

JANUSZ RADEK Z ZESPOŁEM

RYNEK W CENTRUM KULTURY

PEŁNIE
„WISŁA
PEŁNIE...”

WYSTAWA FOTOGRAFII

KRAKOWSKIEGO KLUBU
FOTOGRAFICZNEGO

WERNISAZ: 12 MAJA 2018 r., godz. 11.00
WYSTAWA: 12 MAJA – 4 CZERWCA 2018 r.
CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
RYNEK GÓRNY 6

WSTĘP WOLNY

CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
ZAPRASZA NA

RYNEK W CENTRUM KULTURY

DZIEŃ PSZCZOŁY

20 MAJA
2018r.
godz. 16:00

KONKURS RODZINNY NA PRZEBRANIE

Kto jest pszczołą, temu jest wesoło!

PROGRAM
 16.00 wernisaz, otwarcie wystawy i pokaz filmowy - Klub Pszczelniczy SP Wieliczka
 16.15 koncert zespołu „Pszczółki” z zespołem „Pszczółki” w wykonaniu
 zespołu „Pszczółki” z zespołem „Pszczółki” w wykonaniu zespołu „Pszczółki”
 16.30 konkurs rodzinny na przebranie w wykonaniu zespołu „Pszczółki”
 17.00 koncert zespołu „Pszczółki” z zespołem „Pszczółki” w wykonaniu zespołu „Pszczółki”
 17.30 koncert zespołu „Pszczółki” z zespołem „Pszczółki” w wykonaniu zespołu „Pszczółki”

WSTĘP WOLNY

CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
ZAPRASZA

z plecakiem
i na walizkach

25 MAJA
2018r.
godz. 19:00

RYNEK GÓRNY 6

Świat według
Lisowskich

WSTĘP WOLNY

ŚLODKIE WTORKI

29 MAJA
2018r.
godz. 11:00

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH
BRZEGI
PLACEK ORZECHOWY
NA STOLECH DZIEŁ GOŚCI,
NO ON WŚRÓD SŁODKOŚCI
NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI

CEJLIKOWA SARA I ZDROJEWICZ
WIELICZKA

WSTĘP 5 zł

KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY / MAJ 2018

3.05	czwartek	godz. 18:00, CKiT Wieliczka, Koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”
5.05	sobota	godz. 10:00, wielicka biblioteka, Dzień Gier Planszowych dla dużych i małych
7.05	poniedziałek	godz. 17:00, CER „Solne Miasto”, Poniedziałkowy Klub Seniora: Stambuł „Nie mów kurde w Turcji KURDE” - wykł. Andrzej Paślawski
8.05	wtorek	godz. 10:00, CKiT Wieliczka, MAMMA MIA: „Sztuka odżywiania”
9.05	środa	godz. 17:30, wielicka biblioteka, sala na poddaszu, Dyskusyjny Klub Książki „na poddaszu”
11.05	piątek	Kino Kampus, premiera: „Taxi 5”, „Kaczki z gęsiej paczki” godz. 17:00, wielicka biblioteka, sala na poddaszu, Graphic attack! - warsztaty projektowania graficznego dla młodzieży 13+ godz. 18:00, CKiT Wieliczka, ILUSTROWANA MUZYKĄ, HISTORIA ROCKA: MUSE „Firefly Music Festival 2017”
12.05	sobota	godz. 9:00-20:00, CER „Solne Miasto”, hala sportowa, Międzynarodowy Turniej Karate Kyokushin godz. 11:00, wielicka biblioteka, sala na poddaszu, Weź to pstryknij! - warsztaty fotograficzne dla młodzieży 12+ godz. 18:00, CKiT Wieliczka, Wernisaż Krakowskiego Klubu Fotograficznego: „Płyń Wista, płynię” Kampus Wielicki, Turniej o Puchar Małgorzaty Glinki dziewcząt Kampus Wielicki, Kuźnia Wiedzy - warsztaty dla młodych odkrywców „Jak zważyć wieloryba linijką”
13.05	niedziela	godz. 18:00, CKiT Wieliczka, „Robimy Kabaret-Ro czyli wspomnień czar z leżką... uśmiechu” w wykonaniu Teatru Sztolnia
14.05	poniedziałek	godz. 9:15, 10:00, 11:00, Zamek Żupny, Koncert Filharmonii dla dzieci: „Pocztówka z RIO” godz. 16:30, CER „Solne Miasto”, Poniedziałkowy Klub Seniora: wspólny wykład z UTW. Temat: Święty Jan Gwalbert - wykł. Zbigniew Powązka, Joanna Tłałka
14-15.05	poniedziałek - wtorek	Kino Kampus, Centrum Edukacji Filmowej
15.05	wtorek	godz. 16:15, sala „Magistrat”, 8 spotkanie z cyklu „O Wieliczcze piszą...” - kpt. Stanisław Szuro, Jan Szuro - prezentacja książki pt. „I TAK BĘDĘ ŻYŁ. Rozmowy z tatą Stanisławem Szuro, wiecznym optymistą, żołnierzem niezłomnym” godz. 17:30, z cyklu Kim jestem? Urszula Gawlik - śp. Józef Gawlik, kapelmistrz Reprezentacyjnej Orkiestry Dętej Kopalni Soli Wieliczka w latach 1960-1974 r. i jego rodzina
16.05	środa	godz. 16:30, wielicka biblioteka, sala na poddaszu, warsztaty rękodzielnicze
17.05	czwartek	godz. 18:00, CKiT Wieliczka, BY ZDROWYM BYĆ: „Schorzenia dolnego odcinka układu pokarmowego” godz. 18:00, Kampus Wielicki, otwarta debata „Pytania o Małopolskę”, organizator Radio Kraków
18.05	piątek	godz. 18:00, CKiT Wieliczka, Spektakl grupy teatralnej Projekt „CONNEMARY” godz. 19:00-24:00, Zamek Żupny i Muzeum w kopalni, Impreza Noc Muzeów
19.05	sobota	godz. 9:00-16:00, CER „Solne Miasto”, Turniej Matematyczno - Gimnastyczny „Sokół” godz. 10:00, Kampus Wielicki, 8. Wielickie Dyktando Kampus Wielicki, warsztaty kulinarne dla dzieci „Wiosenne przysmaki” godz. 13:00, Kampus Wielicki, spotkanie autorskie z Wojciechem Jagielskim godz. 20:30, Rynek Górny, W GABINECIE FILMOWYCH CIENI: „Zwiąż mnie”, reż. Pedro Almodóvar
19-20.05	sobota - niedziela	godz. 10:00-18:00, Trakt Solny, Trakt Powroźników, historyczne wydarzenie plenerowe - Wieliczka Skręca Linę
20.05	niedziela	godz. 10:00, 12:30, Zamek Żupny, „Mama, Tata i Ja”: „W świecie bursztynu”, informacja i rezerwacja: 12 289 16 14 godz. 12:00, parafia św. Michała Archanioła, spektakl teatralny „Opowieść o dobrym człowieku” godz. 16:00, Rynek Górny, DZIEŃ PSZCZOŁY
21.05	poniedziałek	godz. 16:30, CER „Solne Miasto”, Poniedziałkowy Klub Seniora: Peleryny, cylindry, tiule i gorsety. Moda młodopolska - wykł. Filip Skowron
21-27.05	poniedziałek - niedziela	wielicka biblioteka, Wymień się! książkami w bibliotece
22.05	wtorek	godz. 10:00, CKiT Wieliczka, MAMMA MIA: „Masaż Shantala”
23.05	środa	godz. 9:00, świetlica środowiskowa w Sygnejczowie, WIRTUALNA RZECZYWISTOŚĆ, wstęp 5 zł godz. 12:00, świetlica środowiskowa w Kokotowie, WIRTUALNA RZECZYWISTOŚĆ, wstęp 5 zł godz. 17:00, świetlica środowiskowa w Lednicy Górnej, WIRTUALNA RZECZYWISTOŚĆ, wstęp 5 zł godz. 17:00, Zamek Żupny, Spotkanie Towarzystwa Przyjaciół Muzeum: „Odkrycia archeologiczne w kościołach pw. św. Klemensa i św. Sebastiana w Wieliczcze”, prelekcja Szymona Pawlikowskiego, wstęp wolny
25.05	piątek	Kino Kampus, premiera: „Han Solo: Gwiezdne Wojny - historie” godz. 17:00, wielicka biblioteka, sala na poddaszu, Graphic attack! - warsztaty projektowania graficznego dla młodzieży 13+ godz. 18:00, CKiT Wieliczka, „Z plecakiem i na walizkach”, Spotkanie z ELŻBIETĄ I ANDRZEJEM LISOWSKIMI
25-27.05	piątek - niedziela	CER „Solne Miasto”, hala sportowa, Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w kategorii Młodziczek w piłce siatkowej dziewcząt
26.05	sobota	godz. 7:30-15:30, CER „Solne Miasto”, zawody pływackie o Puchar Solnego Miasta Kampus Wielicki, Kuźnia Wiedzy - warsztaty dla młodych odkrywców „Dlaczego ludzie nie wykluwają się z jajek?” godz. 19:00, Rynek Górny, KONCERT INAUGURUJĄCY PROJEKT RYNEK W CENTRUM KULTURY: JANUSZ RADEK z zespołem
27.05	niedziela	Kampus Wielicki, Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Prezesa Powiatowego Parku Rozwoju Michała Roehlicha godz. 10:00-18:00, Park im. Adama Mickiewicza, DZIEŃ DZIECKA godz. 11:00-17:00, CER „Solne Miasto”, patio, Dzień Dziecka w „Solnym Mieście” godz. 11:30-13.30, Rynek Górny, MIASTO DZIECI godz. 19:00, Rynek Górny, koncert zespołu Yanabanda: „Żarty się skończyły” - smutne piosenki Yanabandy
28.05	poniedziałek	godz. 16:30, CER „Solne Miasto”, Poniedziałkowy Klub Seniora: wykł. Wojciech Zabielski
29.05	wtorek	godz. 17:00, CKiT Wieliczka, SŁODKI WTOREK: KGW Brzegi, „Płacek orzechowy”, wstęp 5 zł
30.05	środa	godz. 16:30, wielicka biblioteka, sala na poddaszu, warsztaty rękodzielnicze wielicka biblioteka, Dzień dziecka - wymianka zabawek
31.05	czwartek	godz. 18:00, Małopolska Arena Lekkoatletyczna, SOLNE UWIELBIENIE
do 2.09		Zamek Żupny, wystawa „Ballada o lubelskim bursztynie”
do 16.09		Muzeum w kopalni, wystawa poplenerowa, „Sól w oku satyry”

SEKCJA PŁYWACKA „SOLNE MIASTO WIELICZKA”

Sekcja pływacka „Solne Miasto Wieliczka” została utworzona w 2010 roku. Dzieci szkolone są w 5 grupach. Rok rocznie, pod koniec czerwca i sierpnia trenerzy sekcji pływackiej organizują nabór do najmłodszej grupy. Najmłodszy 8-letni zawodnicy trenują 2 razy w tygodniu po 60 minut. Zawodnicy 9-letni i 10-letni trenują już 3 razy w tygodniu po 1,5 godziny. Ich starsi koledzy trenują już 5 razy w tygodniu po 1,5 godziny. Treningi odbywają się na pływalni Centrum „Solne Miasto”. Dzieci mają możliwość uprawiania tej dyscypliny i cieszenia się sukcesami na najważniejszych imprezach pływackich w swoich kategoriach wiekowych, poza województwem, a także na zawodach ogólnopolskich. Sukcesy młodych pływaków, okupione są ciężką pracą nie tylko w wodzie, ale także na lądzie. Trenerzy kładą duży nacisk nie tylko na naukę poprawnej techniki pływania, ale także wpajają młodym zawodnikom zasady zdrowej rywalizacji, a także mobilizują ich do systematycznej i ciężkiej pracy, gdyż tylko taka ma

prawo odnieść sukces w późniejszych latach treningów. Najważniejszy dla nich jest progres i poprawianie swoich własnych „rekordów życiowych”. Każda „życiówka” jaką ustanowi zawodnik jest dużym sukcesem zawodników i sprawia ogromną radość i trenerom. Trenerami sekcji pływackiej w „Solnym Mieście” są: Natalia Zych, Jakub Zych,

Piotr Urbańczyk i Wojciech Kot. Wszyscy trenerzy sekcji są byłymi zawodnikami tej dyscypliny, finalistami, multi-medalistami Mistrzostw Polski. Trener Natalia Zych i Piotr Urbańczyk są byłymi zawodnikami klasy Mistrzowskiej w pływaniu stylem grzbietowym i reprezentantami Kadry Narodowej w tej dyscyplinie.

WYRÓŻNIENIE DLA SEKCJI PŁYWACKIEJ „SOLNEGO MIASTA” PODCZAS IV GALI SPORTU WIELICKIEGO

Ogromne gratulacje dla sekcji pływackiej „Solnego Miasta” za wyróżnienie podczas IV Gali Sportu Wielickiego, która odbyła się 6 kwietnia w Centrum „Solne Miasto”.

Medale za osiągnięcia sportowe za rok 2017 otrzymali trenerzy SEKCJI PŁYWACKIEJ SOLNEGO MIASTA:

Wojciech Kot, Natalia Zych, Kuba Zych oraz Piotr Urbańczyk a także ich podopieczni:

Podopieczni trenera Wojciecha Kot: Katarzyna Peciak, Adam Przystał, Michał Jawwwmroz, Kamil Zając, Damian Wleciał, Kacper Kot, Borys Żmijewski, Wiktor Gąsiorek, Julia Zawiślan, Jakub Kuna, Zofia Urbaniec, Arkadiusz

Idzik, Hanna Cholewa, Antonio Przystał.

Podopieczni trenera Natalii Zych: Piotr Całka, Anna Brońka, Eryk Kapusta, Natalia Kolasa, Artur Dydą, Helena Jarmołowska.

Podopieczni trenera Jakuba Zych: Oskar Wrześniak, Agata Łuczak, Jan Rozumek, Blanka Łukasik, Maja Korpak.

Podopieczni trenera Piotra Urbańczyka: Gabriela Górczyca, Alicja Miłek, Patryk Kosek, Aleksandra Permus, Wojciech Cholewa, Kamila Kania, Natalia Rapkiewicz, Sabina Tchórzewska, Aleksander Krystyński, Dawid Roma.

13. FORUM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

W dniach 19 i 20 kwietnia w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto” w Wieliczce odbyło się 13. FORUM wychowania przedszkolnego. W tegorocznym spotkaniu wzięto udział ponad 500 nauczycieli przedszkoli z całej Polski. Były to 2 dni wspaniałego święta: tysiąca uśmiechów i miliona dobrych myśli. Dziękujemy, że po raz kolejny mogliśmy gościć Was w „Solnym Mieście”. *Angelika Starzec*

fot. BliziejPrzedszkola

UROCZYSTE ODSŁONIĘCIE OBELISKU UPAMIĘTNIAJĄCEGO JANUSZA KULIGA I MARIANA BUBLEWICZA

W niedzielę 8 kwietnia br. przed Centrum Edukacyjno- Rekreacyjnym „Solne Miasto” podczas odbywającej się 12. edycji PLATINUM Raid Memoriał im. J. Kuliga i M. Bublewicza odsłonięty został obelisk ku pamięci tych dwóch wielkich sportowców - Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza. Podczas odbywających się uroczystości w Wieliczce gościli Jan i Helena Kuligowie - rodzice Janusza oraz Beata Bublewicz - córka Mariana. *Angelika Starzec*

SOLNEMIASTO
Sp. z o.o.

Majówka
w Solnym Mieście

1, 2, 3 maja 2018r.

DZIECI I MŁODZIEŻ - 8 zł/2h*
DOROSLI - 18 zł/2h

1 i 3 maja 2018 r.
• KONSULTACJE TRENINGOWE INDYWIDUALNE
• PODSTAWY TECHNIKI ĆWICZEŃ NA SŁOWNI - warsztaty
(maks. 8 osób) - 14.30 - 18.00. ZAPISY: 12 297 39 64

BILET W CENIE 5 ZŁ ZA GODZINĘ!

Solne Miasto Sp z o.o., 32-020 Wieliczka, ul. T. Kościuszki 15, tel. 12 297 39 59
e-mail: info@solnemiasto.eu, www.solnemiasto.eu, fb.com/solnemiasto

...by zdrowym być

Z MYDŁEM CZY BEZ MYDŁA

Już w starożytności znano i stosowano mydlaną miksturę. W Babilonii „mydlana papka” to popiół, piasek i tłuszcz zwierzęcy, w Egipcie i Syrii używano tłuszcze roślinne.

Rzymianki, piorąc u podnóża góry Sapo zauważyły, że spływający łój ofiarnych zwierząt wspomagał spieranie plam na zabrudzonych tkaninach. Ówczesne mydło miało konsystencję masła i stosowane było do prania i do przemywania ran. Rzymianie nakładali na siebie papkę z oliwy, popiołu i piasku. Grecy używali oliwy i zeszkrobrywali tzw. strigili. Dzisiaj nadal używa się mydlanego, gorącego rozтворu szarego mydła do moczenia ropiejących ran (np. przy zanokcicy).

W Polsce pierwsze wytwórnie mydła (mydlarnie) pojawiły się już w XIV w. W Średniowieczu używano łój zwierzęcy i popiół, mydło było tak ostre że używano go tylko do prania i mycia np. podłóg.

Jak powiedział św. Bernard (XI w): „tam gdzie wszyscy śmierdzą, nie czuć nikogo”. Arystokracja w XVII w uważała, że nie mycie, ale zmiana płócienniej koszuli to najlepsza dbałość o czystość. Myto więc tylko widoczne części ciała. Europejczycy solidarnie unikali wody i mydła.

Pod koniec XIX w. zalecano, by po urodzeniu, noworodka, nie zmywać mydłem mazi płodowej, a obecnie zaleca się mycie niemowląt oliwą z oliwek.

W 1905 r. w poradniku „Przepisy higieniczne dla uczniów i uczennic”, zalecano: „z kąpielą czekaj co najmniej dwie godziny po obiedzie”, „wejdź do wody szybko i poruszaj się w kąpeli pilnie”, „używaj przynajmniej raz na dwa tygodnie ciepłej kąpeli z mydłem”.

W okresie międzywojennym w gospodarstwach domowych zbierano bydlęcy łój, który topiono, mieszano z popiołem i piaskiem, dodając woskową uszną, zbieraną przez cały rok, od całej rodziny, dla zabarwienia mydła.

Mydła naturalne (marsylskie czy syryjskie) są z reguły mydłami przetłuszczonymi. Do ich wyrobu dodaje się więcej tłuszczu w stosunku do zasady, powinno składać się w 72% z tłuszczu roślinnego – oliwa z oliwek, wody morskiej, gliceryny i sody. Takim mydłem pielęgnujemy ciało i nie wysuszamy skóry. Uwaga: do-

dają sodium cocoate!

Wysokie pH mydła powoduje, że skóra jest ściągnięta, przesuszona, cera jest nadwrażliwa, a rano wygląda na szarą i zmęczoną, co sprzyja rozwojowi bakterii. Niskie pH powoduje, że skóra produkuje zbyt dużo łaju i potu, szybko się przetłuszcza, ciągle się świeci, jest skłonna do podrażnień, wyprysków.

Idealne pH mydła to lekko kwaśne, tworzy ono tzw. płaszcz ochronny, który chroni przed podrażnieniami, bakteriami czy alergiami.

Nasza skóra ma pH, od 4,5 do 6,0, dzięki wydzielaniu potu, kwasu mlekowego, łaju oraz kwasów tłuszczowych. W takim środowisku większość patogenów się nie rozwija. Kiedy zmienia się pH skóry na bardziej zasadowe, sprzyja to rozwojowi grzybów i chorobotwórczych bakterii (np. do optymalnego wzrostu gronkowców dochodzi przy pH 7,5).

Fizjologiczne pH okolic pachy i pachwiny jest nieco wyższe i wynosi około 6,5. Skóra i paznokcie nie lubią odczynu alkalicznego. Zdecydowanie korzystne dla nich będzie odczyn lekko kwaśny. Nasz płaszcz hydrolipidowy to mieszanina wydzielin gruczołów łojowych i potowych oraz lipidów produkowanych przez komórki naskórka. Mydła klasyczne mają odczyn zasadowy około 9 pH, co może przyczyniać się do uszkodzeń naskórka. W składzie konwencjonalnych mydeł znajdziemy: olej palmowy, sól, dodatki chemiczne, jak pochodne ropy naftowej, konserwanty, barwniki, detergenty syntetyczne odpowiedzialne za lepsze pienienie się mydła (tenzydy). Częstym myciem likwidujemy naturalną, florę bakteryjną na powierzchni skóry, której zadaniem jest pobudzać układ odpornościowy. Zmywając np. bakterię *Propionibacterium Agnes*, która przerabia wydzielane przez gruczoły łojowe sebum i nawilża skórę, zaburzamy prawidłową czynność naskórka. Likwidując bakterie saprofoniczne utleniające amoniak znajdujący się w pocie blokujemy powstający tlenek azotu, który reguluje system immunologiczny. Brak kontaktu z naszymi mikroorganizmami może przyczyniać się do zmniejszenia liczby białych krwinek, zwłaszcza limfocytów i do problemów ze zdrowiem np. demencją. Zbyt wysuszona skóra bez bakterii to rozwój schorzeń alergicznych. „Częste mycie skraca życie”.

Aby mydło jednak nam służyło, wybierajmy takie o pH – od 5 do 7.

Unikajmy mydła z Sodium Laureth Sulfate - syntetycznym detergentem i z oznaczeniami SLS/SLES. Występuje w mydłach twardych, płynnych, solach kąpielowych a nawet w produktach farmaceutycznych w tzw. masie tabletkowej. Mydło pozbawione tego związku nie daje piany! Piana, jak wiemy jest uznawana za najważniejszy element mydła, szybko do prania czy szamponu. Mają się pieścić! Nie muszą, to tylko marketing. Produkt zawierający Sodium Laureth Sulfate może spowodować pojawienie się łupieżu, wypadanie włosów, łuszczenie się skóry uszu, swędzenie oraz atopowe zapalenie skóry.

Jak wybrać właściwy produkt do higieny? Przecież na opakowaniu producent nie podaje pH. A szkoda! Czytajmy etykiety bo w składzie może być niechciane: sodium tallowate - umydlony łój wołowy, umydlony smalec, sodium palmate - umydlony olej owoców palmy olejowej, sodium palm kernelate - umydlony olej nasion palmy olejowej, sodium cocoate - umydlony olej kokosowy, sodium oleate - umydlona oliwa z oliwek i sodium chloride - sól stosowana jako zagęstnik. Zdecydowanie polecam, by przy częstych (codziennych) zabiegach higienicznych wybierać jak najtańsze kosmetyki, np. mydło potasowe, czyli tzw. szare mydło.

Więcej informacji: kosmopedia.org/encyklopedia/, rozanski.li, [herbiness.com.](http://herbiness.com/) / *Zdzisław Kapera*

...by zdrowym być

SCHORZENIA DOLNEGO ODCINKA UKŁADU POKARMOWEGO

17/05/2018
godz. 18.00

Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce
Rynek Górny 6

CZYTELNICY POLECAJĄ

Ciasto NIEBO

Składniki:

Ciasto:

30 dkg mąki
20 dkg margaryny
½ szklanki cukru pudru
1 jajko
2 żółtka
łyżeczka proszku do pieczenia
aromat waniliowy

Masa jabłkowa:

75 dkg jabłek
30 dkg cukru
2 łyżeczki soku cytrynowego
łyżka cynamonu

Krem orzechowy:

25 dkg orzechów
szklanka mleka
25 dkg masła
20 dkg cukru pudru

Polewa:

7 czubatych łyżeczek cukru
7 łyżeczek wody
¼ z 25-dekagramowej kostki masła
2-3 łyżki kakao

Wykonanie:

1. Z podanych składników zagniatamy ciasto. Zawijamy w folię i na 30 minut wkładamy do zamrażalnika.
2. Jabłka obieramy i zcieramy na tarce o dużych oczkach. Przekładamy do rondelka i dusimy na niewielkim ogniu, mieszając co chwilę by się nie przypaliły. Po kilku minutach duszenia skrapiamy sokiem z cytryny. Gdy całkiem zmiękną wsypujemy cukier (ilość według uznania) i cynamon, jeszcze chwilę dusimy i zdejmujemy z ognia. Ciasto wyjmujemy z lodówki, pieczemy 2 placki na jasnożółty kolor ok. 25-30 min w 170 °C.
3. Mielimy orzechy, przesypujemy do miski i zalewamy szklanką gorącego mleka, dokładnie mieszamy i odstawiamy, by mączka orzechowa wchłonęła mleko, a powstała masa wystygła. Masło ucieramy z cukrem pudrem i dodajemy masę orzechową.
4. Na pierwszym placku rozsmarowujemy jeszcze ciepłą masę jabłeczną, układamy drugi placek i wykładamy masę orzechową, wstawiamy do lodówki do zastygnięcia. Przygotowujemy polewę i dekorujemy według uznania.

Jadwiga z Sieprawia

PRZEPISY ZE STAREGO KREDENSU

Filet z indyka

Składniki:

80 dag fileta z indyka
25 dag pieczarek
15 dag ser żółty
1 por
2 jajka
1 łyżka masła
1 cebula
bułka tarta
vegeta
pieprz
przyprawa do kurczaka
kostka bulionowa

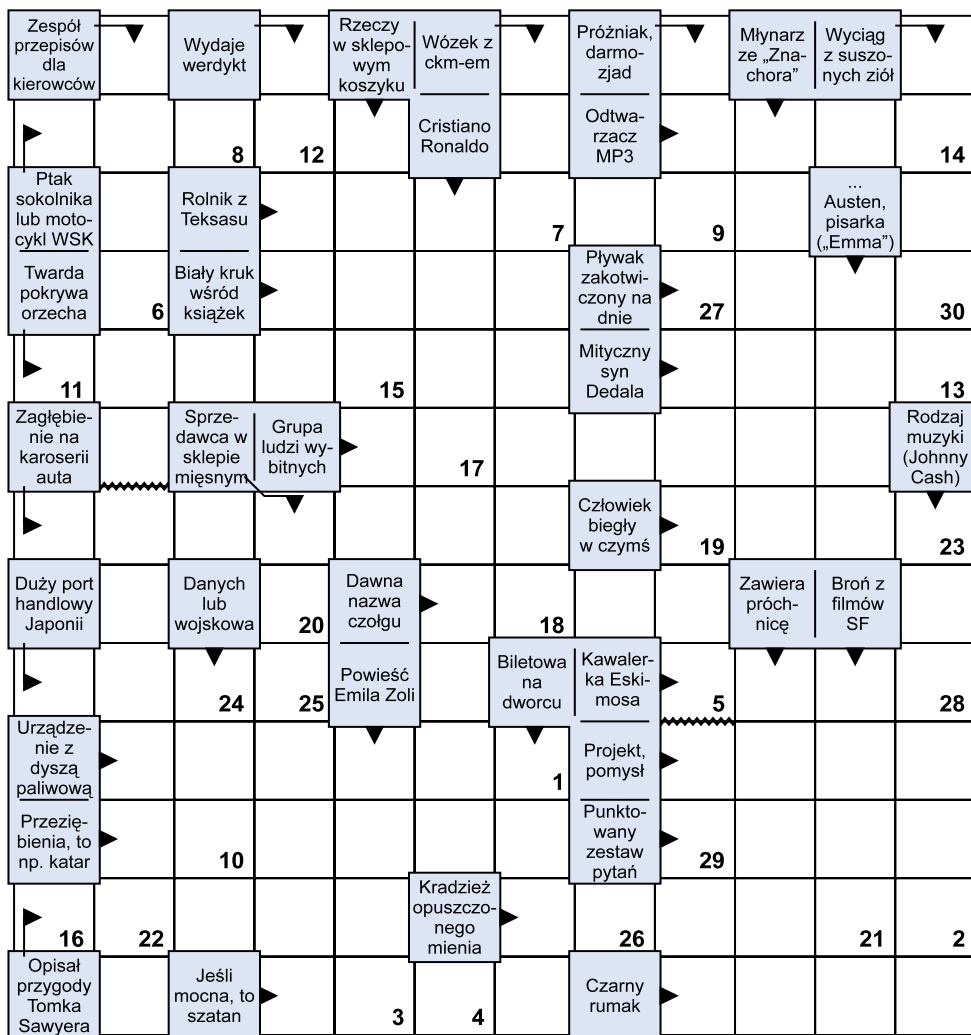
Wykonanie:

Fileta kroimy wzdłuż, ale nie do końca, rozbijamy w miarę jak na kotleta, posypujemy przyprawami i odstawiamy na 15 min. Pieczarki podsmażamy z cebulką na maśle, ser kroimy w plastry, a wodę gotujemy z dodatkiem kostki bulionowej i vegety. Pora kroimy na 3 części (białe) i gotujemy przez 10 min. Na rozłożonym filecie układamy ser, ugotowany por, pieczarki, posypujemy pieprzem i zwijamy w roladę. Całość spinamy wykałaczkami, obtaczamy w jajku i bułce tartej, smażymy na oleju lub smalcu.

Aleksandra Bocheńska

Przewodnicząca Osiedlowego Koła Gospodyń „Kościszki”

KRZYŻÓWKA

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 30 utworzą rozwiązanie - przysłowie polskie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Wśród osób, które nadeślą prawidłowe rozwiązanie krzyżówki do 18 maja 2018 r., na adres ckit@wieliczka.eu, rozlosujemy 3 vouchery ze zniżką – 50% do Pizzerii Nocna Zmiana (Wieliczka, ul Dembowskiego 60)

Hasło z wydania kwietniowego: „Pies dobry na wiatr nie szczeka”. 3 vouchery ze zniżką -20% na biżuterię srebrną lub pozłacaną do wykorzystania w Butiku Pamelka (Wieliczka, Plac Kościuszki 1) otrzymują: **Aleksander Treła, Kinga Michalik** oraz **Anna Strojny**. Gratulujemy!

ZNAJDŹ 8 SZCZEGÓŁÓW, KTÓRYMI RÓŻNIĄ SIĘ OBRAZKI

rys. Joanna Krawczyk

BARAN

W maju całą swoją energię skoncentrujecie na finansach i pracy. Czeka was wiele spotkań, rozmów i telefonów. Będziecie gotowe podjąć zdecydowane działania i są duże szanse, że wasza sytuacja się polepszy. Samotni powinni koniecznie udzielać się towarzysko i umawiać na randki, gdyż czas będzie sprzyjał flirtom oraz okazjom do romansu. W stałym związku będziecie się świetnie dogadywać; możecie wybrać się na wycieczkę albo krótki wspólny wyjazd. Uważajcie też na zdrowie, zadbajcie o okresowe badania, czasem warto iść do lekarza.

RAK

Maj powinien być zdecydowanie owocny w waszym życiu zawodowym. Macie teraz spore szanse zrealizować swoje pragnienia, jeśli tylko będziecie wystarczająco skoncentrowane i konsekwentne w dążeniu do celu. Łatwo wam będzie zdobyć zaufanie innych i spotkacie przyjaźnie nastawione do was osoby, co powinno przełożyć się na korzystne układy w pracy. Jeśli chodzi o życie uczuciowe, to na razie lekki zastój, samotni powinni uzbroić się w cierpliwość i zająć się swoimi zainteresowaniami. W stałym związku możliwe lekkie zgrzyty, więc od razu wyjaśniajcie sobie, jeśli coś leży na sercu, bo przemilczane sprawy lubią się kumulować.

WAGA

Na razie to nie jest dla was sprzyjający moment, bo czeka was dużo pracy, potrzebna wam jest wytrwałość i dyscyplina. Powinnyście też uważnie obserwować stan waszego zdrowia, bo niektóre objawy mogą być niekoniecznie tylko objawem zmęczenia, ale choroby. Nie bagatelizujcie więc sprawy, jeśli zauważycie, że jesteście ciągle zmęczone. Za to życie uczuciowe i towarzyskie będzie wam poprawiać humor. Będziecie poznawać dużo osób i te znajomości mogą w przyszłości zaowocować ciekawymi projektami.

KOZIOROŻEC

To dla was bardzo dobry moment zarówno w pracy jak i w życiu osobistym. Sukces powinien gonić sukces, nadszedł czas zbierania plonów z wcześniejszych działań. Mimo że będziecie mieć dużo pracy, to przyniesie wam ona mnóstwo satysfakcji i spełnienia. Wreszcie rozwiniecie skrzydła, poprawi się też wasza sytuacja finansowa. Samotni będą mieli szanse poznać kogoś, kto doda wam wiary w siebie i sprawi, że poczujecie się szanowane. W stałym związku będzie niezła atmosfera. Nie bójcie się okazać partnerowi czułości i troski, a to samo dostaniecie w zamian. Jest to dobry moment, aby w waszym życiu w różnych sferach pojawiły się szanse na poprawę sytuacji.

BYK

Czeka was dużo pracy, ale też dopisze wam dobre samopoczucie i energia do działania. Poczujecie przyptyw optymizmu i zarazicie innych pogodą ducha. Będzie to dla was czas sukcesów w firmie, co powinno wiązać się też z polepszeniem sytuacji finansowej. Umocnicie swoją pozycję zawodową poprzez nawiązanie nowych znajomości. Jeśli macie własny biznes, to będzie się wam bardzo dobrze wiodło i wasza firma na pewno się teraz rozwinie. Samotni powinni poczekać na trochę bardziej sprzyjający czas, bo z flirtów nie wyniknie nic na dłuższą metę, ale zawsze możecie się przez chwilę pobawić. Wybór należy do was.

LEW

Maj będzie dla was trochę stresujący. Wiele się będzie działo zarówno w pracy, jak i w życiu towarzyskim, a niektóre osoby będą testować waszą cierpliwość. Jeśli macie ważne spotkania, to zachowajcie zimną krew i nie pokazujcie po sobie emocji. Musicie przygotować się, żeby przetrzymać te niezbyt dla Was wygodne momenty. Powinnyście też uważać na zdrowie i pamiętać o odpowiedniej ilości odpoczynku. W stałym związku dobre porozumienie, co trochę złagodzi wasze podejście do rzeczywistości. Samotni natomiast mają szanse na mały flirt. Maj będzie inspirował do zmian i ekstrawaganckich zachowań.

SKORPION

W maju będziecie dość optymistycznie nastawione i wasza kondycja powinna być całkiem niezła. To dla was czas rozwoju, ale z powodu dużej ilości zajęć może ucierpieć wasze życie towarzyskie i rodzinne. Jednak czasami na drodze do sukcesu konieczne są pewne wyrzeczenia. Mimo, że pracy będzie całkiem sporo, to przyniesie wam ona sporo satysfakcji. Samotni będą mogli spotkać kogoś intrygującego, kto sprawi, że poczujecie się wyjątkowe, jedyne i niepowtarzalne. Natomiast w stałym związku atmosfera będzie gorąca i napięta. Możecie też mieć tendencję do popadania w nadmierny optymizm.

WODNIK

Może się okazać, że w pracy czeka na was sporo zaległości, które im szybciej zaczniecie nadrabiać, tym lepiej się poczujecie. Dużo pracy i sporo obowiązków. Przyda się wam dyscyplina i sumienność. Sprawdźcie swoje zdrowie, bo nadmiar obowiązków może się wam dawać we znaki. Na razie wasza sytuacja finansowa będzie bez zmian i jeśli czekacie na poprawę, to wykażcie się cierpliwością. W stałym związku partner będzie dla was dużym oparciem. Samotni będą mieli szanse na małe flirty, jednak na razie mogą to być jedynie krótkotrwałe przygody. W maju będziecie miały sporo pracy, ale sobie z nią poradzicie, a może nawet dostaniecie awans.

BLIŻNIĘTA

Będziecie mieć wiele okazji do spotkań ze znajomymi i przyjaciółmi. W pracy też będzie spory ruch i dużo się będzie działo, ale powinniście zadbać o kondycję, bo wasze samopoczucie może być trochę gorsze niż zazwyczaj. Powinnyście zacząć planować urlop; w weekend koniecznie odpocznijcie i postarajcie się nie zabierać pracy do domu. Samotni będą mieli szanse poznać kogoś, kto może stać się bliski, ale tutaj wiele zależy od was. W stałym związku będzie bardzo dobry nastrój. Okazujcie sobie uczucia w sposób otwarty, co na pewno polepszy waszą relację. To dobry moment na przemyślenia.

PANNA

W tym miesiącu sytuacja w pracy będzie dla was bardzo korzystna, świetnie sobie poradzicie ze wszystkimi zadaniami. Spotkacie też osoby, które będą dla was inspirujące i skłonne udzielić wam pomocy i wsparcia. Zatem wasze plany mają teraz dużą szansę na realizację. W czasie wolnym od pracy koniecznie znajdźcie moment, żeby spotkać się z przyjaciółmi. Nie będzie to jednak czas specjalnie sprzyjający życiu uczuciowemu i jeśli jesteście samotne, to może to jeszcze chwilę potrwać. Powinna się też poprawić wasza sytuacja finansowa. Jeśli tylko nie ulegniecie lenistwu, to możecie teraz wiele osiągnąć.

STRZELEC

W tym miesiącu będziecie mieć dużo pracy, niezbędne będzie szukanie najbardziej ekonomicznych rozwiązań. Zdacie też egzamin z wydajnego zarządzania czasem. Przyda się wam więc dużo dyscypliny wewnętrznej. Maj, jeśli chodzi o nawiązywanie nowych znajomości, będzie bardzo owocny. Jeśli jesteście samotne, to co prawda, będą okazje, żeby oczarować parę osób, ale te znajomości mogą okazać się krótkotrwałe na dłuższą metę. W stałym związku będziecie mieć zbyt mało czasu dla siebie, żeby spędzić go tylko we dwoje. W tym miesiącu zmanifestujecie swoją oryginalność.

RYBY

W maju będzie dopisywać wam bardzo dobry nastrój i wyjątkowe samopoczucie. Dzięki temu uda się wam przeskoczyć własne ograniczenia i zająć się wreszcie tym, co lubicie najbardziej. Będziecie teraz niezwykle twórcze i pełne interesujących pomysłów. Dla samotnych może to być interesujący czas. Szanse, że spotkacie kogoś, kto wzbudzi wasze zainteresowanie, są dość spore. Może się okazać, że wśród znajomych jest osoba, która już od jakiegoś czasu jest wami zainteresowana. Miejcie tylko oczy szeroko otwarte. W stałym związku atmosfera będzie bardzo dobra, choć możliwe lekkie niezgranie w kwestii sposobu spędzenia czasu wolnego. Będziecie pełne optymizmu i z łatwością zjednocicie sobie ludzi.

Małopolski Bank Spółdzielczy

Zawsze Twoim Bankiem

Oddziały MBS

Oddział w Wieliczce

• ul. Kilińskiego 2, tel. 12 278 13 95

Oddziały w Krakowie

• ul. Wysłouchów 4, tel. 12 654 56 16
• ul. Wodna 2, tel. 12 655 23 68

Oddział w Niepołomicach

• ul. Kościuszki 20, tel. 12 281 10 30

Oddział w Kłaju

• Kłaj nr 654, tel. 12 284 14 33

Oddział w Myślenicach

• Myślenice, Rynek 16, tel. 12 272 02 24

Oddział w Gdowie

• Rynek 106, tel. 12 251 60 00

Filie MBS

Filie w Wieliczce

• Pl. Kościuszki 1, tel. 12 289 01 65
• ul. Słowackiego 29 (Budynek Starostwa Powiatu)
• ul. Wincentego Pola 4b, tel. 12 288 33 80

Filia w Krakowie

• ul. Balicka 263, tel. 12 265 03 74

Filia w Węgrzcach Wielkich

• Węgrzce Wielkie 266/1, tel. 12 251 11 12

Filia w Niepołomicach

• ul. Szeroka 1, tel. 12 281 12 79

Filia w Zabierzowie Bocheńskim

• Zabierzów Bocheński 53, tel. 12 250 16 60

Filia w Myślenicach

• Rynek 8/9, tel. 12 272 66 10

Centrala Małopolskiego Banku Spółdzielczego

ul. Kilińskiego 2, Wieliczka, tel.: 12 278 14 66, fax: 12 289 44 40

e-mail: info@mbsw.pl

www.mbsw.pl